

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Dopad zdanění příjmů ze závislé činnosti v letech 2003 – 2013

Vypracoval: Bc. Květoslava Kovačová

Vedoucí práce: Ing. Jarmila Rybová

České Budějovice 2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Květoslava KOVAČOVÁ**
Osobní číslo: **E12634**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Dopad zdanění příjmů ze závislé činnosti v letech 2003 - 2013**
Zadávající katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Zhodnocení vývoje daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků v letech 2003 - 2013 se zaměřením na hlavní legislativní změny a dopad daňového zatížení na příjmy zaměstnanců v uvedeném období.

Metodický postup:

- 1) Studium odborné literatury.
- 2) Praktická aplikace teoretických poznatků na konkrétních příkladech.
- 3) Analýza dopadu daně z příjmů fyzických osob na příjmy zaměstnanců v letech 2003-2013.
- 4) Vyhodnocení dosažených výsledků a jejich zobecnění pro praxi.

Osnova :

- 1) Úvod:.
- 2) Teoretická část:
 - vymezení pojmů k dani z příjmů fyzických osob,
 - legislativní změny ve zdaňování příjmů zaměstnanců ve sledovaném období,
 - dopad zdanění, progresivita a možnosti měření.
- 3) Praktická část:
 - analýza vývoje zdanění závislé činnosti v různých úrovních ročních příjmů poplatníků,
 - progresivita daňového zatížení příjmů ve sledovaném období,
 - diskuse výsledků v návaznosti na aplikaci průměrné a minimální mzdy v ČR.
- 4) Závěr:
 - vyhodnocení výsledků dopadu zdanění a jejich zobecnění v kontextu daňové politiky v ČR.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **50 - 60 stran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Kubátová, K. a kol. **Optimalizace daňového systému v ČR.1. vydání.** Praha: Eurolex Bohemia, 2004. s. 180, ISBN 80-86861-05-8.

Kolář, P., Vítek, L., Pavel, J. a kol. **Zdanění a neutralita. 1. vydání.** Praha: Eurolex Bohemia, 2005, s. 160, ISBN 80-86861-56-2.

Macháček, I. **Daň z příjmů fyzických osob 2010. Praktická pomůcka k daňové optimalizaci. 1.vydání.** Praha: C.H.Beck, 2010. 273 s. ISBN 978-80-7400-188-8.

Pelech, P. **Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2013. 21. aktualizované vydání.** Olomouc: ANAG, 2013. 424 s. ISBN 978-80-7263-798-0.

Pelech, P. **Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2012. 20. aktualizované vydání.** Olomouc: ANAG, 2012. 455 s. ISBN 978-80-7263-717-1.

Pelech, P. **Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2011. 19. aktualizované vydání.** Olomouc: ANAG, 2011. 432 s. ISBN 978-80-7263-639-6.

Pelech, P. **Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2010. 18. aktualizované vydání.** Olomouc: ANAG, 2010. 464 s. ISBN 978-80-7263-572-6.

Svátková, S. **Bakalářské minimum z daní.** Praha: Trizonia 1994. 293 s. ISBN 80-85573-24-5.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jarmila Rybová

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: **1. března 2013**

Termín odevzdání diplomové práce: **15. dubna 2014**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.

děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
L.S.
Studentská 13 (25)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. března 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Zahrádce 1.4.2014

Květoslava Kovačová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Jarmile Rybové, vedoucí mé diplomové práce za vstřícnost, cenné podněty a připomínky, které jsem využila při zpracování této práce.

Obsah

Úvod.....	1
1 Daň z příjmů fyzických osob.....	4
1.1 Základní pojmy daně z příjmů fyzických osob	5
1.1.1 Poplatník.....	5
1.1.2 Rezident.....	5
1.1.3 Nerezident.....	5
1.1.4 Předmět daně.....	6
1.1.5 Osvobození od daně	6
1.2 Základ daně.....	7
1.3 Dílčí základy daně z příjmů	8
1.3.1 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky § 6 ZDP	8
1.3.2 Příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti § 7 ZDP	8
1.3.3 Příjmy z kapitálového majetku § 8 ZDP	9
1.3.4 Příjmy z pronájmu § 9 ZDP	10
1.3.5 Ostatní příjmy § 10 ZDP.....	10
2 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky.....	11
2.1 Pojem závislá činnost	11
2.2 Znaky závislé činnosti.....	12
2.3 Příjmy ze závislé činnosti	12
2.3.1 Předmět daně ze závislé činnosti.....	13
2.3.2 Příjmy nepodléhající zdanění	13
2.3.3 Osvobozené příjmy	14
2.4 Zaměstnavatel.....	14
2.4.1 Prohlášení poplatníka	14
2.4.1.1 Zaměstnanec bez prohlášení	15
2.4.1.2 Zaměstnanec s prohlášením.....	16
2.4.1.2.1 Odpočty od základu daně.....	17
2.4.1.2.2 Daňové zvýhodnění/daňový bonus	19
2.4.2 Odvody sražených záloh.....	22
2.4.3 Odvody srážkové daně	23
2.5 Roční zúčtování daňových záloh, daňového zvýhodnění a výpočet celoroční daně zaměstnavatelem	23
2.5.1 Roční zúčtování v daňovém přiznání	24
2.5.2 Roční zúčtování u zaměstnavatele	26
3 Cíl a metodika práce.....	28
4 Změny ve způsobu zdaňování měsíční mzdy v letech 2003 – 2012	30
4.1 Zdanění mezd v letech 2003 - 2004	31
4.1.1 Domácnost A.....	33
4.1.2 Domácnost B.....	34
4.1.3 Domácnost C	35
4.1.4 Domácnost D	36
4.2 Zdanění mezd v roce 2005.....	37
4.2.1 Domácnost A.....	39
4.2.2 Domácnost B.....	40
4.2.3 Domácnost C	41
4.2.4 Domácnost D	42
4.3 Zdanění mezd v letech 2006 - 2007	43
4.3.1 Domácnost A.....	45

4.3.2 Domácnost B.....	46
4.3.3 Domácnost C	47
4.3.4 Domácnost D	48
4.4 Zdanění mezd 2008.....	48
4.4.1 Domácnost A.....	50
4.4.2 Domácnost B.....	52
4.4.3 Domácnost C	53
4.4.4 Domácnost D	54
4.5 Zdanění mezd 2009 - 2010	55
4.5.1 Domácnost A.....	56
4.5.2 Domácnost B.....	57
4.5.3 Domácnost C	58
4.5.4 Domácnost D	59
4.6 Zdanění mezd 2011-2012	60
4.6.1 Domácnost A.....	61
4.6.2 Domácnost B.....	62
4.6.3 Domácnost C	63
4.6.4 Domácnost D	64
4.7 Zhodnocení daňového zatížení jednotlivých domácností	65
4.7.1 Zhodnocení domácnosti A.....	65
4.7.2 Zhodnocení domácnosti B.....	67
4.7.3 Zhodnocení domácnosti C	68
4.7.4 Zhodnocení domácnosti D	69
4.8 Porovnání jednotlivých domácností podle počtu dětí.....	71
4.8.1 Domácnost bez dětí	71
4.8.2 Domácnost s jedním dítětem.....	72
4.8.3 Domácnost se dvěma dětmi.....	74
5 Závěr	76
Shrnutí	79
Seznam použité literatury.....	81
Seznam obrázků, tabulek, grafů	85

Úvod

Stejně jako prochází vývojem lidstvo a celá společnost, prochází vývojem i daně. Mají stejně dlouhou historii jako stát, který, ať už byl představován kýmkoliv, vždy cítil nutnost hradit určité potřeby, např. obranu země nebo provoz panovníkova dvora. Potřeby státu by nebylo možno kvalitně uspokojovat bez určení toho, kdo, kdy, jak a v jaké výši má přispívat do společné pokladny. (Vančurová, & Láchová, 2010). Postupem času se měnily i názory na daně, vyvíjel se i samotný pojem daň – co to je, jaký má mít charakter, co má být jejím obsahem.

V současnosti lze nejlépe pojem daň definovat podle vlastností, které musí vykazovat: "Daň je povinná, zákonem uložená platba, která plyne do veřejného rozpočtu. Je nenávratná, neekvivalentní a zpravidla neúčelová". (Vančurová, & Láchová, 2010).

K této definici musí být ještě doplněna skutečnost, že se jedná o plnění peněžní a pravidelně se opakující v určitém intervalu. Což nebylo vždy, neboť např. v období starověku byly daně vybírány nepravidelně a v naturální formě.

Předmětem zdanění mohou být příjmy, majetek, spotřeba. V diplomové práci se věnuji zdanění příjmů, které je diskutovaným tématem v každé době.

Základní normou upravující oblast zdaňování příjmů fyzických a právnických osob v České republice je zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále v textu je „ZDP“ či „zákon o daních z příjmů“). Tento zákon nabyl platnosti 1. ledna 1993 v souvislosti se zavedením nové daňové soustavy. Od doby nabytí účinnosti zákona bylo provedeno nespočet větších či menších, snáze či obtížněji aplikovatelných úprav – novel. Některé novely se týkaly přímo změn v zákoně, některé byly pouze legislativně technickým upřesněním zákona o daních z příjmů.

V letech 2003-2012 jsme viděli u daně z příjmů tyto hlavní změny:

- Zavedení a zrušení minimálního základu daně
- Zavedení a zrušení společného zdanění manželů
- Změnu zdaňování příjmů z progresivního na lineární

- ✚ Zrušení možnosti odpočtu sociálního a zdravotního pojištění jako daňového výdaje od roku 2008
- ✚ Zavedení superhrubé mzdy

Výčet není zdaleka úplný, jsou zde nastíněny ty nejdůležitější a nejdiskutovanější změny upravující výpočet daňové povinnosti. Diplomová práce se některými z těchto změn bude zabývat podrobněji.

Hlavním cílem diplomové práce je ve sledovaném období 2003 – 2012 zmapovat vývoj zdanění mezd a vyhodnotit dopad daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků na poplatníky s různými úrovněmi příjmů ze zaměstnání v různých životních situacích, konkrétně při vyživování jednoho či více dětí. Cílem je identifikovat, jak se změny v zákoně o daních z příjmů dotkly odlišných příjmových skupin, kterou z nich ovlivnily nejvíce a jakým způsobem.

Díličními cíli pak bude obecně na začátku každé kapitoly shrnout změny, které přinesly v jednotlivých obdobích 2003 - 2012 novely zákona o daních z příjmů a na modelových případech domácností sestávajících z manžela, manželky a různého počtu dětí (0, 1, 2) určit jak se změny promítly do čistého příjmu poplatníka v každém konkrétním období, při odlišném počtu vyživovaných dětí.

Diplomovou práci lze rozdělit na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se věnuje legislativní úpravě daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků v období 2003-2012. Praktická část pak zkoumá dopady novel zákona o daních z příjmů, přijaté v jednotlivých letech sledovaného období na čistou mzdu zaměstnance. Cílem diplomové práce je zjistit, jakým způsobem se vyvíjela legislativa a postupy ve zdaňování příjmů zaměstnanců v jednotlivých letech sledovaného období 2003 – 2012. Na základě poznatků získaných v teoretické části je zpracována praktická část diplomové práce. Zde na modelových případech různých úrovní příjmů ze zaměstnání aplikuji ve sledovaném období výpočet daně z příjmů fyzických osob. Poplatníci jsou pro přehledné posouzení rozděleni do čtyř příjmových skupin a dále se pro větší názornost jednotlivé příjmové skupiny odlišují počtem vyživovaných dětí. Je zjišťována výše daňového zatížení při dosažení určité

úrovně příjmů ze zaměstnání a vývoj daňové zátěže ve sledovaném období. K dosažení cíle použiji především metodu komparace a výsledkem práce by mělo být zhodnocení, zda daňové zatížení zaměstnanců v jednotlivých letech uvedeného období roste nebo klesá.

Téma práce jsem si zvolila především z důvodu aktuálnosti dané problematiky a také proto, že mám se správou daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti praktické zkušenosti již řadu let. Při tvorbě práce jsem čerpala z velkého množství různých zdrojů. A to odborných publikací, právních předpisů, soudní judikatury.

1 Daň z příjmů fyzických osob

Osobní důchodové daně, ke kterým daň z příjmů fyzických osob řadíme, jsou nezbytnou součástí každého moderního daňového systému. Je jim přisuzována největší míra komplexnosti, spravedlnosti i ekonomické efektivnosti.

V České republice byla 1.1.1993 daňovou reformou zavedena **daň z příjmu fyzických osob**. Jejím cílem je zdaňování globálního důchodu každého jednotlivce tak, aby neexistoval rozdíl mezi zdaněním důchodů pocházejících z různých příjmů. (Kubátová, 2003)

Daň z příjmů fyzických osob je daní přímou a daní univerzální. Je stanovena a upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o daních z příjmů nebo ZDP). Jde o jednu z nejdůležitějších daní, která přináší významné prostředky do státního rozpočtu. Podléhají jí veškeré zdanitelné příjmy jednotlivců. Je to daň, která je svázána s největšími očekáváními na straně jedné a odporem na straně druhé. Požaduje se po ní, aby byla prostředkem redistribuce důchodů od bohatších k sociálně potřebným. Její redistribuční efekty se však v posledních letech dramaticky mění. Nyní spíše než od bohatších k chudším slouží k přerozdělování příjmů od zaměstnanců k těm, u kterých převažují jiné druhy příjmů (zejména příjmů z podnikání). Převážná část podnikatelů (fyzických osob) díky vysokým procentním sazbám paušálních výdajů odvádí na dani z příjmů fyzických osob do státního rozpočtu minimální nebo žádné částky. Zaměstnanci nemají možnost si uplatnit žádný výdajový paušál, zdaňují celý svůj příjem a odvádějí do státního rozpočtu vyšší částky.

Základem daně z příjmů fyzických osob je pět dílčích základů daně, odpovídajících hlavním druhům zdanitelných příjmů, z nichž nejdůležitější jsou příjmy ze závislé činnosti, tj. mzdy a podobné příjmy. Základ daně se nezdaňuje celý, ale snižuje se o tzv. „nestandardní“ odpočty, tj. o určité druhy preferovaných výdajů. (Vančurová, & Láchová, 2010).

1.1 Základní pojmy daně z příjmů fyzických osob

1.1.1 Poplatník

Poplatník je jedním z daňových subjektů (spolu s plátcem daně a právním zástupcem fyzické osoby či právnické osoby, která je jako daňový subjekt vymezena zákonem) a rozumí se jím osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani.

1.1.2 Resident

Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou všechny fyzické osoby, které mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují (tj. pobývají zde alespoň 183 dnů v několika obdobích). U těchto poplatníků podléhají dani všechny příjmy, které plynou ze zdrojů v ČR i ze zdrojů v zahraničí. Nazýváme je rezidenty. **Daňový rezident** (tuzemec) má neomezenou daňovou povinnost.

1.1.3 Nerezident

Osoba, která není daňovým rezidentem, je **daňovým nerezidentem** (cizozemcem) a má omezenou daňovou povinnost. Dani z příjmů fyzických osob podléhají jen příjmy ze zdrojů na území České republiky. Nerezident nemá na území České republiky bydliště a ani se zde obvykle nezdržuje, avšak má příjmy ze zdrojů v ČR. Mezi tyto poplatníky patří i ti, kteří se na území ČR sice zdržují déle než 183 dní v roce, avšak pouze za účelem studia nebo léčení. (Pelech, & Pelc, 2011).

Kritéria pro vymezení daňového rezidentství jsou ve všech státech obdobná, může se tedy stát, že osoba bude považována za daňového rezidenta nejen v ČR, ale i v jiném státě. Tyto situace řeší:

- 🇪🇺 dohody o zamezení dvojího zdanění (pravidla pro určení daňového domicilu)

- metody zamezení dvojího zdanění zakotvené v zákoně o daních z příjmů (metoda vynětí, metoda zápočtu).

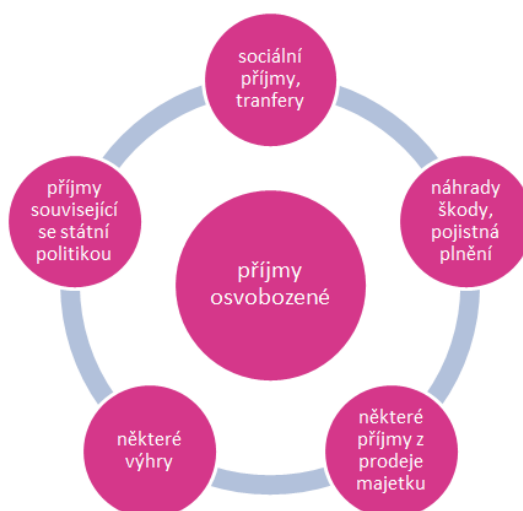
1.1.4 Předmět daně

Dani z příjmů fyzických osob podléhají veškeré příjmy fyzických osob s výjimkou příjmů, které nejsou jejím předmětem. Jde nejen o příjmy peněžní, ale také nepeněžní (oceněné zpravidla podle zákona o oceňování). I když obecně vymezit příjem je velice složité, lze uvést, že se příjmem rozumí vše, čím dochází ke zvýšení majetku poplatníka. (Vančurová, & Láchová, 2010).

1.1.5 Osvobození od daně

Řada příjmů, které nejsou předmětem daně, jsou od daně osvobozeny. Osvobozena je ta část, která se nezahrnuje do základu daně. Osvobození se týká více než 50 druhů příjmů. Nejdůležitější skupiny osvobozených příjmů jsou naznačeny v následujícím schématu:

Obrázek 1 - Osvobozené příjmy

Zdroj: Vančurová, & Láchová, 2010.

Objemově nejdůležitější podíl mezi osvobozenými příjmy nesporně zauímají **sociální příjmy**. Mezi nimi mají nejvýznamnější postavení dávky

z veřejných rozpočtů. Osvobození se používá například u dávek státní sociální podpory, z nemocenského a veřejného zdravotního pojištění atd.

Největší podíl na rozpočtových výdajích mají pravidelně vyplácené důchody – **penze**, například starobní či invalidní. Jde-li o pravidelné penze, je v současné době osvobozen pouze důchod do výše 36-násobku minimální mzdy, tj. 306 000 Kč za zdaňovací období. Vše, co přesáhne tuto částku, musí poplatník zahrnout do základu daně.

Dále jsou velmi specifickým druhem příjmů, u kterých je sporné, zda zvyšují majetek poplatníka v pravém slova smyslu, **náhrady škody**. Proto je převážná většina z nich od daně osvobozena. (Vančurová, & Láchová, 2010).

Od daně jsou osvobozeny i **příjmy z prodeje majetku**. Avšak s celou řadou výjimek. Pro osvobození se posuzuje interval mezi získáním a prodejem, zjišťuje se, zda příjem vyhovuje tzv. časovému testu. Pokud by byl předmět prodán v kratší době než vymezené zákonem, platí domněnka, že jde o spekulativní obchod. Stanovená doba se liší zejména tím, zda jde či nejde o majetek použitý k podnikání, tj. vložený do obchodního majetku. Časový test pak běží ode dne vyřazení z obchodního majetku poplatníka.

Přesný výčet příjmů osvobozených od daně je uveden v § 4 zákona o daních z příjmů.

1.2 Základ daně

Základem daně z příjmů fyzických osob je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi v kalendářním roce přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Pokud má poplatník ve zdaňovacím období souběžně dva nebo více druhů příjmů, je základem daně součet dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů. Do základu daně se nezahrnují příjmy osvobozené od daně a příjmy, z nichž se vybírá daň zvláštní sazbou (§ 5 ZDP).

Základ daně tvoří buď dílčí základy daně, které jsou zdaňovány daňovou sazbou 15 % (výdaje u těchto dílčích základů daně - vyjma příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků - jsou daňově účinné buď v reálném vyjádření,

nebo paušálně procentem z příjmů) anebo samostatné základy daně, které jsou zdaňovány zvláštní sazbou daně (případné výdaje jsou daňově neúčinné). (Pelech, & Pelc, 2011).

Blíže se dílčím základům daně a samostatným základům daně věnují následující dvě kapitoly.

1.3 Dílčí základy daně z příjmů

Všechny zdanitelné příjmy fyzických osob jsou rozděleny do několika odděleně posuzovaných částí - do pěti dílčích daňových základů:

- ✚ příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky,
- ✚ příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti,
- ✚ příjmy z kapitálového majetku,
- ✚ příjmy z pronájmu,
- ✚ ostatní příjmy.

1.3.1 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky § 6 ZDP

Z hlediska daňového výnosu je nejdůležitějším dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků. Týká se největšího počtu poplatníků, neboť v rámci něho se zdaňují mzdy a platy. Těmito příjmy se však budou zabývat další části této práce.

1.3.2 Příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti § 7 ZDP

Druhým nejvýznamnějším typem příjmů fyzických osob jsou příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti. Jde zpravidla o příjmy plynoucí z činnosti poplatníka, tentokrát však nezávislé. Podnikání provádí podnikatel vlastním jménem, na vlastní zodpovědnost a na vlastní účet. (Vančurová, & Láchová, 2010).

Příjmy z podnikání podle § 7 odst. 1 zákona o daních z příjmů jsou:

- ✚ příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, provozované zemědělskými podnikateli. Kdo je zemědělský podnikatel, je vymezeno v zákoně 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů,
- ✚ příjmy ze živnosti podle zákona o živnostenském podnikání,
- ✚ příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů. Jedná se např. o příjmy auditorů, advokátů, daňových poradců, lékařů, notářů, komerčních právníků, pojišťovacích zprostředkovatelů, exekutorů apod.,
- ✚ podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.

Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti může poplatník snížit o výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení. Pravidla pro uplatnění výdajů jsou definována velmi podrobně. Vykazování a prokazování výdajů však musí být regulováno a tak je spojeno s velkými administrativními výdaji. Rozhodne-li se poplatník prokázat výdaje ve skutečné výši, může využít **výsledek hospodaření** z účetnictví nebo použít jednodušší variantu – **daňovou evidenci**. Pokud výdaje prokazovat nechce, může uplatnit výdaje zjednodušeně **paušálem** (procentem z příjmů).

1.3.3 Příjmy z kapitálového majetku § 8 ZDP

Příjmy z kapitálového majetku jsou, až na drobné výjimky, příjmy z držby finančního majetku, tj. běžné a nikoli kapitálové příjmy. Převážná většina těchto příjmů ze zdrojů na území České republiky tvoří samostatné základy daně a zdaňují se srážkou u zdroje. Nelze u nich uplatnit žádné výdaje. (Vančurová, & Láchová, 2010).

1.3.4 Příjmy z pronájmu § 9 ZDP

Příjem z pronájmu nemovitostí, jejich částí a bytů (jejich částí) je příjmem zahrnovaným do dílčího základu daně dle § 9 zákona o daních z příjmů, pokud se nejedná o pronájem, který je živností (spojený s poskytováním jiných než základních služeb) a považovaný za příjem z podnikání.

Do dílčího základu vstupuje také příjem z pronájmu movitých věcí, pokud se nejedná:

- ✚ pronájem, který je živností nebo který je vykonáván v rámci živnostenského oprávnění (tento pronájem se považuje za příjem z podnikání),
- ✚ příležitostný pronájem, který je příjmem ostatním.

Základem daně jsou příjmy snížené o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů, obdobně jako je tomu u příjmů z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti.

Výdaje může poplatník uplatnit podle skutečnosti anebo může také zvolit uplatnění výdajů paušálem, který v tom to případě činí jednotně 30% z příjmů.

1.3.5 Ostatní příjmy § 10 ZDP

Do tohoto dílčího základu daně jsou zahrnuty všechny příjmy, které nejsou obsaženy v předchozích dílčích základech daně a mohou přicházet v úvahu pro zdanění. Mohou to být například příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného pronájmu movitých věcí, přijaté výživné a důchody, výhry v loteriích, ceny z veřejných soutěží apod.

U ostatních příjmů se dají uznat pouze výdaje vynaložené na dosažení příjmů, nedají se uznat výdaje na udržení a zajištění příjmů (např. odpisy) a nelze uplatnit ani daňovou ztrátu. Základem daně je rozdíl mezi příjmy a výdaji, které jsou spojeny s jednotlivými druhy příjmu. Pokud má poplatník více druhů ostatních příjmů, může uplatnit u každého příjmu pouze výdaje s ním spojené. Jsou-li výdaje vyšší než příjem, k rozdílu se nepřihlíží.

2 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky

Daň z příjmů je jednou z nejdůležitějších a hlavních položek státního rozpočtu. Tvoří ji jednak daň z příjmů fyzických osob a také daň z příjmů právnických osob. Mimo jiné je předmětem daně z příjmů fyzických osob příjem ze závislé činnosti a funkčních požitků. Právě touto daní se má práce bude dále zabývat.

2.1 Pojem závislá činnost

Pojem „závislá činnost“ by se dal definovat jako pokus o vymezení práce za odměnu tak, aby byl minimalizován prostor pro simulování podnikání za účelem snížení daňové povinnosti. Podstatným a základním rysem závislé činnosti je skutečnost, že není vykonávána zcela nezávisle, tzn. pod vlastním jménem, na vlastní účet a s vlastní odpovědností poplatníka, ale naopak podle pokynů toho kdo odměnu za vykonanou práci vyplácí (plátce).

Daní z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti jsou tak podrobeny nikoliv pouze příjmy plynoucí z pracovněprávních vztahů uzavřených podle zákoníku práce, ale pod takový způsob zdanění zahrnul zákonodárce i příjmy z obdobného poměru, přičemž tento jakkoliv dále nedefinoval, vymezil jej jen vzájemným vztahem plátce a poplatníka, a to povinností poplatníka dbát příkazů plátce (§ 6 odst. 1 písm. a) ZDP). Současně za příjmy ze závislé činnosti pro účely zdanění prohlásil zákon i další příjmy, a to bez ohledu na právní skutečnost vznik příjmu zakládající (např. § 6 odst. 1 písm. b) a písm. c) ZDP).

Uvedené pojetí je založeno na materiálním posouzení závislé činnosti, kdy skutečně není rozhodující, na jakém formálním právním základě je předmětná činnost vykonávána. Zákonné vymezení prostřednictvím pouhého plnění příkazů plátce, obsažené v citovaném ustanovení § 6 odst. 1 písm. a) ZDP se totiž ukázalo a ukazuje jako nedostačující a neschopné postihnout všechny reálně možné případy. Vymezení pojmu "závislá činnost" proto nemůže být redukováno pouze na činnost vykonávanou podle příslušných

příkazů a pokynů, nýbrž se musí jednat o činnost skutečně závislou na osobě plátce. (Trezziová, 2005)

2.2 Znamky závislé činnosti

Nejčastější znamky indikující závislou činností jsou:

- ✚ plátce příjmu přímo či nepřímým ukládá úkoly, řídí a kontroluje fyzickou osobu a nese odpovědnost související s její činností,
- ✚ fyzická osoba má ve vztahu k plátcí příjmu obdobné postavení jako zaměstnanec,
- ✚ odměna za práci je vypočítána na základě délky pracovní doby nebo obdobným způsobem běžným při odměňování osoby v pracovně-právním vztahu,
- ✚ materiál, pracovní pomůcky, stroje a zařízení potřebné pro výkon činnosti jsou fyzické osobě poskytovány plátcem příjmu,
- ✚ vztah mezi plátcem příjmu a fyzickou osobou je dlouhodobý anebo soustavný, resp. fyzická osoba vykonává činnost dlouhodobě pouze pro jednoho plátce příjmu, a to osobně nebo prostřednictvím spolupracující osoby ve smyslu § 13 ZDP. (Trezziová, 2005)

2.3 Příjmy ze závislé činnosti

Příjemce příjmů ze závislé činnosti nebo za výkon funkce označuje zákon o daních z příjmů jako **zaměstnance** a **plátce** těchto příjmů jako **zaměstnavatele**, a to i když nejde o příjmy z pracovněprávních vztahů

Za příjmy ze závislé činnosti se považují dle § 6 ZDP :

- ✚ příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního vztahu, tj. příjmy zaměstnance v právním vztahu podle zákoníku práce (pracovní poměr, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti),
- ✚ příjmy ze služebního poměru (např. příjmy vojáků nebo policistů),

- ✚ příjmy ze současného nebo dřívějšího členského a obdobného poměru, v němž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce,
- ✚ příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností (tantiémy), odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob,
- ✚ náhrady za ztrátu příjmů ze závislé činnosti a další.

Na roveň příjmům ze závislé činnosti se z hlediska této daně staví **funkční požitky**, kterými rozumíme odměny za výkon funkce, a to od poslanců a členů vlády až po odměny za funkce v orgánech obcí, státních orgánech, občanských a zájmových sdruženích, komorách apod.

2.3.1 Předmět daně ze závislé činnosti

Příjmem obecně označuje zákon hrubý příjem, např. hrubou mzdou zaměstnance, tržby podnikatele a podobně. Příjmem je i nepeněžní plnění formou bezplatného poskytnutí práv, věcí, služeb a jiných výhod penězi ocenitelných. Při oceňování nepeněžního plnění se v zásadě vychází z ceny podle zvláštního zákona o oceňování, který u větší části v praxi používaných plnění zaměstnancům vychází z ceny obvyklé.

Příjmy nejsou předmětem daně, jen pokud tak výslovně stanoví daňový, popř. jiný zákon. To ovšem ještě neznamená, že z příjmů které jsou předmětem daně, se v každém případě musí daň vybírat. Některé příjmy, které jsou předmětem daně, zákon od zdanění osvobozuje. (Pelech, 2012)

2.3.2 Příjmy nepodléhající zdanění

Mezi vyňatými příjmy, které se dle § 6 odst. 7 ZDP za předmět daně nepovažují a tudíž nepodléhají zdanění, jsou např. náhrady od zaměstnavatele, především náhrady cestovních výdajů poskytované v souvislosti s výkonem závislé činnosti do výše zákonných limitů, dále osobní pracovní a ochranné

prostředky a pomůcky, pracovní oděvy, záloha poskytnutá zaměstnanci na výdaje provedení jménem zaměstnavatele, náhrady za opotřebení vlastního náradí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce atd.

2.3.3 Osvobozené příjmy

Mezi osvobozenými příjmy jsou především některá nepeněžitá plnění od zaměstnavatele v rámci širšího pojetí pracovních a sociálních podmínek zaměstnanců. Zejména se jedná o hodnotu stravování poskytnuté „in natura“ (ke spotřebě na pracovišti nebo v rámci závodního stravování zajišťovaného zaměstnavatelem prostřednictvím jiných subjektů), hodnota nealko nápojů poskytovaných jako nepeněžní plnění ze sociálního fondu (ke spotřebě na pracovišti), nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na odborný rozvoj zaměstnanců související s předmětem činnosti zaměstnavatele, možnost používat rekreační zařízení, dary z FKSP, sociální výpomoci atd.

2.4 Zaměstnavatel

Zaměstnavatel je ten subjekt, který **zaměstnanci** vyplácí příjmy nebo připisuje k dobru. Měsíčně posuzuje, které příjmy zaměstnanec nejsou předmětem daně a které jsou od daně osvobozeny. Z příjmů, které jsou předmětem daně, má povinnost vypočítat, srazit a odvést měsíční zálohu na daň, nebo v některých zákonem vymezených případech konečnou srážkovou daň.

2.4.1 Prohlášení poplatníka

Zaměstnanec má právo (nikoli povinnost) u svého zaměstnavatele předložit podepsané **Prohlášení poplatníka**, které je důležité zejména pro uplatnění slev na dani a pro uplatnění daňového zvýhodnění na vyživované děti. Obsah prohlášení je vymezen v § 38k odst. 4 ZDP. Pro totéž zdaňovací období lze podepsat Prohlášení pouze u jednoho z případných více souběžných zaměstnavatelů. Zaměstnavatel podle obsahu Prohlášení sráží

zálohu, popř. namísto srážky zálohy vyplatí daňový bonus na děti, zatímco u zaměstnance, který nepodepsal Prohlášení, musí nejprve posoudit, zda má vyčíslit a srazit daňovou zálohu, nebo zda má být z příjmu sražena konečná srážková daň zvláštní sazbou. (Pelech, 2012)

2.4.1.1 Zaměstnanec bez prohlášení

Uplatňuje se srážková daň ve výši 15 % nebo zálohová daň ve výši 15 %.

Příjmy, z nichž se sráží konečná daň zvláštní sazbou, nevstupují do ročního zúčtování daňových záloh ani do daňového přiznání. Srážkou daně dle § 36 ZDP plátcem je daň vyrovnána.

Nemá-li zaměstnanec podepsané prohlášení a v úhrnné výši mu plyne od zaměstnavatele příjem nepřesahující 5 tis. Kč hrubého v kalendářním měsíci, srazí zaměstnavatel z takového příjmu konečnou srážkovou daň sazbou 15 %. Pro výpočet se zaokrouhluje základ daně i daň na celé Kč dolů (náзорný výpočet se týká roku 2013).

Tabulka 1: Postup výpočtu mzdy u zaměstnance bez prohlášení – mzda do 5 tis. Kč

Postup výpočtu:

ř.	název	vysvětlení	Kč
1	zdanitelný příjem	hrubá mzda	3 683
2	SP zaměstnavatel	nepodléhá	0
3	ZP zaměstnavatel	nepodléhá	0
4	základ daně	ř. 1+2+3	3 683
5	srážková daň	15% (zaokrouhleno)	552
6	slevy na dani	nelze uplatnit	0
7	čistý příjem	ř. 1-5	3 131

Zdroj: Vlastní zpracování

Srážková daň se odvádí místně příslušnému finančnímu úřadu, ovšem na jiný účet než daňové zálohy z mezd.

Pobírá-li zaměstnanec bez Prohlášení v měsíci příjmy vyšší než 5 tis. Kč hrubého, sráží zaměstnavatel z jeho příjmu měsíční daňovou zálohu ze základu pro výpočet zálohy. U zaměstnance bez Prohlášení se „základem pro výpočet zálohy“ rozumí zdanitelný příjem zvýšený o pojistné sociální a zdravotní, které je povinen platit zaměstnavatel (viz dále). Měsíční základ se zaokrouhlí na celé stovky Kč nahoru a daňová záloha z takto zaokrouhlené částky se stanoví měsíční sazbou **15 %** (výpočet se vztahuje k roku 2013).

Tabulka 2: Postup výpočtu mzdy u zaměstnance bez prohlášení – mzda nad 5 tis. Kč

Postup výpočtu:

ř.	název	vysvětlení	Kč
1	zdanitelný příjem	hrubá mzda	8 250
2	SP zaměstnavatel	25 % z ř.1	2 063
3	ZP zaměstnavatel	9 % z ř.1	743
4	základ daně	ř.1+2+3	11 055
5	základ daně	zaokrouhlený	11 100
6	záloha na daň	15 % z ř.5	1 665
7	slevy na dani	nelze uplatnit	0
8	výsledná záloha		1 665
9	SP zaměstnanec	6,5 % z ř.1	536
10	ZP zaměstnanec	4,5 % z ř.1	371
11	čistý příjem	ř.1-8-9-10	5 678

Zdroj: Vlastní zpracování

2.4.1.2 Zaměstnanec s prohlášením

Daňovou zálohu vypočte zaměstnavatel z úhrnu měsíčního základu pro výpočet zálohy. Doplatky mezd za léta minulá i jednorázové odměny se rovněž zahrnou do úhrnu měsíčního příjmu. Po výpočtu měsíční daňové zálohy zaměstnavatel u zaměstnance s Prohlášením přihlédně i k 1/12 slev na dani podle § 35ba ZDP, avšak pouze jeden zaměstnavatel, z případných více, které má poplatník v témže měsíci postupně za sebou.

V průběhu roku se nepřihlíží ke slevě na dani na manželku (manžela) s vlastním příjmem nepřesahujícím 68 000 Kč, ani k **odpočtům od základu**

daně (3.4.1.2.1), které je možné uplatnit až při ročním zúčtování nebo v daňovém přiznání.

Který z případných více souběžných zaměstnavatelů v průběhu roku přihlédne při výpočtu daňových záloha ke slevám na dani podle § 35ba ZDP a k **daňovému zvýhodnění na děti** dle § 35c a § 35d ZDP (3.4.1.2.2) si rozhoduje zaměstnanec sám. U zaměstnavatele, u kterého hodlá uplatňovat slevy na dani a daňové zvýhodnění, musí předložit a podepsat Prohlášení.

Zaměstnanec Prohlášení předkládá a podepisuje u zaměstnavatele při nástupu do zaměstnání, nejpozději do 30 dnů po nástupu a pak každoročně do **15. února** na běžný rok.

2.4.1.2.1 Odpočty od základu daně

K odpočtům od základu daně dle § 15 ZDP, které může zaměstnanec uplatnit, patří:

- a) odpočet darů na veřejně prospěšné účely,
- b) odpočet úroků z úvěrů na bytové potřeby,
- c) odpočet příspěvků na penzijní připojištění,
- d) odpočet příspěvků na soukromé životní pojištění,
- e) odpočet zaplacených členských příspěvků člena odborové organizace,
- f) odpočet úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání.

Ad a) Odpočet darů

Dary na veřejně prospěšné účely jsou odpočtem, který má podpořit iniciativu poplatníků ve financování neziskového sektoru. Zákon o daních z příjmů taxativně vyjmenovává, jaké účely se uznávají za veřejně prospěšné, a vymezuje subjekty, kterým mohou být tyto dary směřovány. (Vančurová, & Láchová, 2010).

Od základu daně mohou fyzické osoby odečíst hodnotu darů, pokud úhrnná hodnota darů ve zdaňovacím období přesáhne **2 %** ze základu daně anebo činí alespoň **1 000 Kč**. Maximálně lze snížit základ daně uplatněním

darů o **10 %**. Jako dar se také částkou 2 000 Kč oceňuje jeden odběr krve bezpříspěvkového dárce.

Ad b) Odpočet úroků z úvěrů na bydlení

Jednou z forem státní podpory bytové politiky je možnost odečíst si za zdaňovací období od základu daně zaplacené úroky z úvěrů. Podmínkou pro uplatnění odpočtu je, že tyto úvěry jsou poplatníkem použity na financování bytových potřeb. Za úvěr na bytovou potřebu se považuje pouze úvěr poskytnutý podle zákona o stavebním spoření nebo hypoteční úvěr.

Tuto formu podpory lze využít od roku 1998 a patří k těm, které mají nejvýznamnější vliv na základ daně poplatníka. Co je bytovou potřebou, definuje § 15 odst. 3 zákona o daních z příjmů.

Pro uplatnění odpočtu úroků se požaduje nabytí vlastnického práva k bytové potřebě, avšak není tomu tak vždy. Může se jednat i o rekonstrukci nebo opravu bytu s nájemním nebo užívacím právem. Podmínkou, která ale musí být splněna vždy, je, že předmět bytové potřeby musí sloužit k trvalému bydlení, buď samotného poplatníka, nebo jeho manželky, dětí, rodičů atd., a zároveň jednou z osob, které byl úvěr poskytnut, je sám poplatník.

Maximální částka, o kterou si může poplatník snížit základ daně z příjmů ze všech úvěrů je **300 000 Kč**. Tato výše není limitována jednotlivou osobou, ale jednou domácností. Je-li více účastníků smlouvy o úvěru, může si odpočet uplatit jeden z nich, nebo všichni rovným dílem.

Ad c) Odpočet příspěvků na penzijní připojištění

Část příspěvků na **penzijní připojištění**, která ročně přesáhne 12 000 Kč (do roku 2012 6 000 Kč), lze uplatnit jako odpočet ze základu daně z příjmů. Maximální částka, kterou lze ročně odečíst od základu daně je **12 000 Kč**. Odpočet od základu daně lze uplatnit v rámci ročního zúčtování anebo v rámci daňového přiznání.

Od základu daně ve zdaňovacím období lze také odečíst příspěvek v celkovém úhrnu nejvýše **12 000 Kč** zaplacený poplatníkem na jeho **penzijní pojištění** podle smlouvy o penzijním pojištění. Podmínkou je, že výplata plnění

z penzijního pojištění byla sjednána až po 60 kalendářních měsících a současně nejdříve v roce dosažení věku 60 let.

Ad d) Odpočet příspěvků na soukromé životní pojištění

Odpočet zaplaceného pojistného na soukromé životní pojištění je velmi podobný předešlému penzijnímu pojištění. Hlavní podmínka je stejná jako v případě penzijního pojištění, k výplatě musí dojít nejdříve v kalendářním roce, ve kterém poplatník dovrší 60 let a zároveň k výplatě nesmí dojít dříve než po 60 měsících od uzavření smlouvy s pojišťovnou. (Vančurová, & Láchová, 2010). Maximální výše odpočtu za zdaňovací období je stejná jako v předchozím případě, tedy **12 000 Kč**.

Ad e) odpočet odborových příspěvků

Počínaje zdaňovacím obdobím roku 2004 si může poplatník odečíst od základu daně při ročním zúčtování hodnotu příspěvků zaplacených odborové organizaci. Takto lze odečíst částku do výše **1,5 %** zdanitelných příjmů, maximálně však **3 000 Kč**.

Ad f) Odpočet úhrady za zkoušky

Pokud si zaměstnanec sám uhradí zkoušky ověřující výsledky jeho dalšího vzdělávání, může si (poprvé za zdaňovací období 2007) odečíst v rámci ročního zúčtování částku max. **10 000 Kč** (osoba se ZTP max. 13 000 Kč, se ZTTP 15 000 Kč). Nejde o jakoukoliv zkoušku, ale o zkoušku podle zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání (zákon č. 179/2006 Sb.). V současné praxi se jedná zejména o získávání „dílčích kvalifikací“. (Pelech, & Pelc, 2011) Pro uplatnění je důležité doložit potvrzení o úhradě zkoušky. Uplatnit snížení základu daně lze v případě, že částku nehradil zaměstnavatel a nebyla uplatněna poplatníkem jako výdaj vynaložený na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

2.4.1.2.2 Daňové zvýhodnění/daňový bonus

V zákoně o daních z příjmů je již s účinností od roku 2005 zaveden institut **daňového zvýhodnění na vyživované dítě žijící s poplatníkem v domácnosti**. Toto daňové zvýhodnění se od tohoto okamžiku, začalo

odečítat ve stanovené výši nikoliv od základu daně, jako tomu bylo dosud, ale od přímo vypočtené daně. Nebo v jednotlivých kalendářních měsících u zaměstnanců od vypočtené zálohy na daň. Základní podmínky, které platí pro použití těchto ustanovení, jsou vymezeny v § 35c a § 35d zákona o daních z příjmů.

Daňové zvýhodnění v roce 2012 po úpravě zákona náleží poplatníkovi ve výši:

- ✚ 13 404 Kč ročně (1 117 Kč měsíčně) na každé vyživované dítě žijící s ním v domácnosti a
- ✚ 26 808 Kč ročně (2 234 Kč měsíčně), je-li toto dítě držitelem průkazu ZTP/P (částka daňového zvýhodnění se zdvojnásobuje).

Poplatník daňové zvýhodnění uplatňuje buď formou slevy na dani, nebo formou daňového bonusu, nebo kombinací obou forem. (Pelech, 2012)

Zaměstnanci s podepsaným Prohlášením jeho zaměstnavatel v průběhu roku při výpočtu měsíční mzdy vypočtenou zálohu na daň po slevě sníží o 1/12 ročního daňového zvýhodnění na každé dítě a o od měsíce, ve kterém se narodilo nebo byly splněny podmínky podle § 35c zákona o daních z příjmů. Je-li vypočtená záloha nižší než daňové zvýhodnění, vyplatí zaměstnavatel vzniklý rozdíl zaměstnanci za stanovených podmínek jako **měsíční daňový bonus**.

Základní podmínkou pro poskytnutí daňového bonusu je dosažení stanovené výše ročního příjmu. Zdanitelné příjmy poplatníka podle § 6 – 9 ZDP musí dosáhnout ve zdaňovacím období alespoň 6násobku minimální mzdy (od roku 2007 je minimální mzda 8 000 Kč – dosud nedošlo k navýšení), tedy 48 000 Kč.

Na vyplacení daňového bonusu má poplatník nárok, činí-li jeho roční výše alespoň 100 Kč a maximálně jej lze uplatnit počínaje rokem 2012 do výše 60 300 Kč ročně.

Vyživovaným dítětem se rozumí dítě vlastní, osvojené, dítě v péči, která nahrazuje péči rodičů, rovněž dítě druhého z manželů a vnuk/vnučka, pokud jeho rodiče nemají příjmy, z nichž by mohli daňové zvýhodnění uplatnit, pokud

je nezletilým dítětem, nebo zletilým dítětem a ž do dovršení věku 26 let, jestliže se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem (§ 35c odst. 6 ZDP).

V následujících dvou tabulkách je možné vidět, jak vypadá v současné době (platí pro rok 2013) výpočet měsíční mzdy pracovníka, který podepsal Prohlášení a neuplatňuje daňové zvýhodnění na děti (tab. 3) a s uplatněním daňového zvýhodnění na vyživované děti (tab. 4).

Tabulka 3: Zdanění příjmu poplatníka, který nepodepsal Prohlášení a neuplatňuje daňové zvýhodnění na děti

Postup výpočtu:

ř.	název	vysvětlení	Kč
1	zdanitelný příjem	hrubá mzda	10 200
2	SP zaměstnavatel	25 % z ř.1	2 550
3	ZP zaměstnavatel	9 % z ř.1	918
4	základ daně	ř.1+2+3	13 668
5	základ daně	zaokrouhlený	13 700
6	záloha na daň	15 % z ř. 5	2 055
7	sleva na dani	§ 35ba odst. 1	2 070
8	ostatní slevy	§ 35ba	0
9	záloha na daň	po uplatnění slev	0
10	daňové zvýhodnění		0
11	SP zaměstnanec	6,5 % z ř.1	663
12	ZP zaměstnanec	4,5 % z ř.1	459
13	čistý příjem	ř.1-9-10-11-12	9 078

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 4: Zdanění příjmu poplatníka, který podepsal Prohlášení a uplatňuje daňové zvýhodnění na děti

Postup výpočtu:

ř.	název	vysvětlení	Kč
1	zdanitelný příjem	hrubá mzda	10 200
2	SP zaměstnavatel	25 % z ř.1	2 550
3	ZP zaměstnavatel	9 % z ř.1	918
4	základ daně	ř.1+2+3	13 668
5	základ daně	zaokrouhlený	13 700
6	záloha na daň	15 % z ř. 5	2 055
7	sleva na dani	§ 35ba odst. 1	2 070
8	ostatní slevy	§ 35ba	0
9	záloha na daň	po uplatnění slev	0
10	daňové zvýhodnění	1 dítě	1 117
11	daňový bonus	§ 35c	1 117
12	SP zaměstnanec	6,5 % z ř.1	663
13	ZP zaměstnanec	4,5 % z ř.1	459
14	čistý příjem	ř.1-9-10-11-12	10 195

Zdroj: Vlastní zpracování

2.4.2 Odvody sražených záloh

Plátce příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků odvádí sražené daňové zálohy příslušnému Územnímu pracovišti finančního úřadu podle svého sídla (je-li PO) nebo podle místa bydliště (je-li FO). Daňové zálohy sražené zaměstnancům při pravidelném měsíčním zúčtování mezd musí být odvedeny na bankovní účet příslušného finančního úřadu do 20. dne v měsíci (př. odvod z mezd za srpen do 20. září atd.).

Na srážku a odvod měsíčních záloh na daň a na vratky z ročního zúčtování navazuje každoročně **Vyúčtování** zachycující rozhodné údaje z plátcovy evidence. Údaje z vyúčtování uvede plátce do tiskopisu „**Vyúčtování daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků**“, který předloží do dvou měsíců po skončení kalendářního roku místně příslušnému správci daně. Při elektronickém podání je lhůta prodloužena o 20 dní (§ 38j, odst. 5). Vyúčtování dnes neplní svůj původní smysl, tj. odsouhlasení evidence o sražených a odvedených zálohách, o daňovém zvýhodnění a zohledněných přeplatcích a nedoplatcích a ostatních povinnostech

souvisejících s daní s evidencí u finančního úřadu. Počínaje vyúčtováním za rok 2010 má Vyúčtování hlavně povahu „daňového tvrzení“ podle daňového řádu, tedy období daňového přiznání podávaného plátcem daně správci daně. Z údajů uvedených ve Vyúčtování se odráží při svém postupu i daňová kontrola. (Pelech, 2012)

2.4.3 Odvody srážkové daně

Srážková daň se odvádí finančnímu úřadu (témuž jako u zálohové daně) na zvláštní účet, jiný, než na který se odvádějí daňové zálohy. Rozdílný je i termín, do kterého musí být daň sražená z výplat provedených v průběhu měsíce odvedena finančnímu úřadu. Sražená daň se odvádí tak, aby byla připsána na bankovní účet správce daně nejpozději do konce měsíce následujícího po měsíci, v jehož průběhu byla sražena (§ 38d, odst. 3 ZDP), (př. zaměstnanci je v průběhu května vyplaceno 5000 Kč a sraženo na dani 15% tj. 750 Kč, zaměstnavatel musí tuto částku odvést správci daně nejpozději do konce června).

Pro roční vyúčtování srážkové daně se stejně jako u vyúčtování zálohové daně použije tiskopis ministerstva financí (dále jen MF), ovšem každý je jiný. Jaký je aktuálně platný lze zjistit na stránkách MF (www.mfcr.cz) v sekci Daně a cla/ Daňové tiskopisy. Lhůta pro předložení Vyúčtování správci daně je podle daňového řádu 3 měsíce po skončení kalendářního roku (zjednodušeně do konce března). Toto však platí až od zdaňovacího období roku 2013.

2.5 Roční zúčtování daňových záloh, daňového zvýhodnění a výpočet celoroční daně zaměstnavatelem

Institut ročního zúčtování (dále jen RZ) záloh a daňového zvýhodnění je určený pro poplatníky pouze s příjmy ze závislé činnosti a funkčními požitky, kteří po skončení roku nejsou povinni ani sami dobrovolně nebudou podávat daňové přiznání.

O roční zúčtování požádají zaměstnavatele. O zúčtování záloh nemohou požádat zaměstnanci, kteří mají souběžně s příjmem ze zaměstnání i jiné příjmy (např. z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti, z pronájmu, kapitálového majetku, nebo ostatní příjmy). Tito poplatníci jsou povinni sami vyplnit a podat u místně příslušného územního pracoviště finančního úřadu daňové přiznání, ve kterém uvedou všechny příjmy za dané zdaňovací období. Daňové přiznání musí podat i zaměstnanec, který pobíral mzdu souběžně od dvou zaměstnavatelů.

2.5.1 Roční zúčtování v daňovém přiznání

Pokud bude zaměstnanec sám podávat daňové přiznání a nenechá si roční zúčtování provést u zaměstnavatele, z důvodů výše uvedených, musí k daňovému přiznání přiložit formulář „**Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a funkčních požitků, o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění**“, viz. níže. Potvrzení je na žádost poplatníka povinen vystavit zaměstnavatel (§ 38j odst. 3 ZDP).

Obrázek 2: Vzor č. 21 Potvrzení o zdanitelných příjmech, platný pro rok 2013

POTVRZENÍ

**o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a z funkčních požitků,
sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění¹⁾**
podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)
za období 2013

Jméno a příjmení poplatníka _____ Rodné číslo ²⁾ _____	
Adresa bydliště (místa trvalého pobytu) _____ PSČ _____	
Poplatník podepsal – nepodepsal ³⁾ prohlášení ⁴⁾ – na zdaňovací období ⁵⁾ _____ – na tyto měsíce zdaňovacího období (číselné označení) ⁶⁾ _____	

1.	Úhm zúčtovaných příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků	
2.	Z ř. 1 příjmy vyplacené nebo obdržené do 31. ledna 2014 (§ 5 odst. 4 zákona)	
3.	Zúčtováno v měsících (číselné označení)	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
4.	Doplatky příjmů podle § 5 odst. 4 zákona zúčtovaných ve zdaňovacích obdobích 2005–2007	
5.	Doplatky příjmů podle § 5 odst. 4 zákona zúčtovaných ve zdaňovacím období 2008–2012	
6.	Úhm povinného pojistného z příjmů uvedených na ř. 2 (§ 8 odst. 13 zákona ⁷⁾)	
7.	Úhm pojistného, které byl povinen platit zaměstnavatel z příjmů uvedených na ř. 5 ⁸⁾	
8.	Základ daně (ř. 2 + ř. 4 + ř. 5 + ř. 6 + ř. 7)	
9.	Skutečně sražená záloha na daň z příjmů uvedených na ř. 2	
10.	Skutečně sražená záloha na daň z příjmů uvedených na ř. 4 ⁹⁾	
11.	Skutečně sražená záloha na daň z příjmů uvedených na ř. 5 ⁹⁾	
12.	Záloha na daň z příjmů celkem (ř. 9 + ř. 10 + ř. 11)	
13.	Úhm vyplacených měsíčních daňových bonusů	
14.	Solidární zvýšení daně u záloh (§ 38ha zákona) v měsících ¹⁰⁾	
15.	Sleva na poplatníka podle § 35ba odst. 1 písm. a) zákona byla poskytnuta v měsících ¹⁰⁾	
16.	Dějí uplatněné jako vyzívané pro účely daňového zvýhodnění podle § 35c a § 35d zákona	Od – do _____ Jméno – rodné číslo _____
17.	Invalidiता (ZTP/P) poplatníka uplatněná jako sleva na dani podle § 35ba odst. 1 písm. c) až e) zákona pro snížení záloh na daň	Od – do _____ Stupeň invalidity (ZTP/P) _____
18.	Soustavná příprava na budoucí povolání poplatníka uplatněná jako sleva na dani podle § 35ba odst. 1 písm. f) zákona pro snížení záloh na daň	Od – do _____ Škola _____
19.	Roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění nebylo – bylo ¹¹⁾ provedeno s tímto výsledkem ¹²⁾ : Přepatek na dani z ročního zúčtování záloh (§ 38h odst. 5 zákona) ve výši Kč byl vrácen poplatníkovi dne Doplatek ze zúčtování (§ 35d odst. 8 zákona) ve výši Kč byl vrácen poplatníkovi dne z toho činí přepatek na dani po slevě Kč z toho činí doplatek na daňovém bonusu ¹³⁾ / přeplacená částka na daňovém bonusu ¹³⁾ Kč	
20.	Úhm pojistného podle § 38j odst. 10 zákona, které je povinen platit poplatník uvedený v § 2 odst. 3 zákona ¹⁴⁾	

Toto potvrzení nahrazuje potvrzení vydané dne¹⁵⁾ Vyhotořil: _____

Jméno a adresa plátce: _____ Číslo telefonu: _____
Dne: _____

Daňové identifikační číslo plátce: _____
C Z _____

Podpis a otisk razítka plátce

25 5480 MFIn 5460 - vzor č. 21

Zdroj: Ministerstvo financí

Pokud se vystavuje potvrzení jako povinná příloha pro daňové přiznání, je důležitý údaj, zda a s jakým výsledkem bylo provedeno RZ daně, to je důležité zejména u těch zaměstnanců, kteří si teprve po provedení ročního

zúčtování uvědomí, že měli i jiné příjmy a musí podat daňové přiznání, nebo je k tomu správce daně vyzval.

Podat řádné daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob musí každý poplatník, který má tuto povinnost, do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období. Pokud za něj zpracovává a předkládá daňové přiznání daňový poradce, a plnou moc podá správci daně před uplynutím neprodloužené lhůty, má možnost podat daňové přiznání v prodloužené lhůtě, nejpozději do 6 měsíců po skončení zdaňovacího období. Je povinen si daň sám vypočítat a uvést též případné výjimky, osvobození, zvýhodnění, slevy, odpočty a vyčíslit jejich výši. Zároveň je povinností daňového subjektu k daňovému přiznání přiložit všechny související přílohy.

Poplatník, který zjistí, že údaje, které uvedl v již podaném daňovém přiznání, nejsou správné, má ještě možnost to napravit. Buď podá opravné daňové přiznání, to v případě, že chybu zjistí ještě před vypršením zákonné lhůty pro podání. Nebo může podat dodatečné daňové přiznání, a to kdykoli po lhůtě pro podání, avšak ve lhůtě pro stanovení daně. Tato lhůta pro stanovení daně je tříletá a počíná běžet ode dne, v němž uplynula lhůta pro podání řádného daňového přiznání.

2.5.2 Roční zúčtování u zaměstnavatele

Zaměstnanec, který nepodává daňové přiznání a který v roce pobíral zdanitelnou mzdu jen od jednoho plátce nebo od více zaměstnavatelů, ale postupně za sebou, může, ale nemusí požádat o provedení ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění. RZ provede poslední plátce příjmu v uplynulém roce. O provedení zúčtování požádá zaměstnanec plátce mzdy nejpozději do 15. února následujícího po skončení roku.

Při ročním zúčtování počítá plátce celoroční daň z úhrnu daňových základů, daňových záloh a z poskytnutého daňového zvýhodnění na dítě. Pokud měl zaměstnanec v roce více zaměstnavatelů za sebou, musí předložit poslednímu z nich (tomu, který provede RZ) i potvrzení o zdanitelných příjmech z předchozích zaměstnání, bez nich totiž nelze RZ provést. Při uplatňování slev

na dani se vychází z Prohlášení zaměstnance i z údajů od předešlého zaměstnavatele.

Poplatník, který v průběhu roku z různých důvodů neuplatnil a neprokázal okolnosti pro uplatnění měsíčně uznatelných slev na dani a daňového zvýhodnění včas, anebo je vůbec nemohl uplatnit, může rozhodné okolnosti prokázat i dodatečně a to nejpozději do 15. února.

Pokud vznikne po provedení ročního zúčtování zaměstnanci přeplatek, zaměstnavatel mu jej vrátí, činí-li více jak 50 Kč a to nejpozději při zúčtování mzdy nebo funkčních požitků za březen, zpravidla v dubnu. O vrácení doplatků, které vyplatí zaměstnavatel ze svých prostředků zaměstnancům, požádá místně příslušné územní pracoviště finančního úřadu.

3 Cíl a metodika práce

V další části práce budou hodnoceny změny, které měly v průběhu let 2003-2012 vliv na čistý příjem a daňové zatížení poplatníků daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

Cílem je vyhodnotit, jak se změny v zákoně o daních z příjmů dotkly různých příjmových skupin, kterou z nich ovlivnily nejvíce.

Pro co nejlepší názornost jsem vybrala čtyři rodiny. Je zde uvažován model domácnosti, který sestává z poplatníka, jeho manželky a tří variant počtu dětí (0, 1 a 2). Je nutné uvést, že manželka má vlastní příjem přesahující stanovenou mez, a tudíž si jí poplatník nebude uplatňovat jako vyživovanou osobu. Bude si uplatňovat pouze děti žijící s ním ve společné domácnosti. Mzda prvního z poplatníků se bude pohybovat hluboko pod hranicí průměrné hrubé měsíční mzdy v České republice, druhý bude pobírat přibližně stejnou výši mzdy jako je průměrná mzda v ČR, třetí bude mít mzdu vyšší než je průměrná mzda a čtvrtý poplatník bude mít mzdu velice nad průměrnou, bude na tom finančně nejlépe.

Vždy se bude jednat o zaměstnance, který u svého zaměstnavatele podepsal Prohlášení k dani a může si tedy v průběhu roku uplatňovat odpočty nezdanitelných částek.

Výpočet bude prováděn tabulkově vždy u jedné měsíční mzdy ve sledovaném období. Je zde využít předpoklad, že se mzda v průběhu roku (a také v průběhu sledovaného období) mění jen minimálně. Tabulka bude tedy obsahovat výpočet měsíční mzdy a výpočet daňového zatížení při různém počtu uplatňovaných dětí.

Pro výpočet daňového zatížení poplatníků použiji ukazatel procentuálního podílu daně z příjmů na hrubém ročním příjmu.

Každá kapitola nejprve obecně shrne změny, které přinesly v jednotlivých obdobích novely zákona o daních z příjmů, jak se změnil výpočet základu daně a samotné daně a poté bude u jednotlivých rodin proveden výpočet měsíční mzdy.

Závěr práce bude patřit komplexnímu grafickému porovnání všech čtyř příjmových skupin. Každá část bude postupně zaměřena vždy na jednu příjmovou skupinu v průběhu sledovaného období a spojením získaných informací bude možné určit, jak se v průběhu těchto let daňové zatížení dané skupiny změnilo. Budou také vyhodnoceny nejzásadnější změny v daňovém zatížení poplatníků a domácností.

4 Změny ve způsobu zdaňování měsíční mzdy v letech 2003 – 2012

Od roku 1993 prošel zákon o daních z příjmů nesčasným množstvím novel. Změny se týkaly a dodnes týkají také daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Každým rokem je implementována do zákona nějaká změna, která ovlivňuje výpočet zdanění mezd a platů. Praktická část mé práce se bude zabývat změnami ve zdanění zaměstnanců od roku 2003 do roku 2012.

V letech 2003 a 2004 se pro výpočet mezd využíval institut „základních nezdavitelných částek“, který byl počínaje rokem 2005 zrušen a nezdavitelná částka ze základu daně na dítě/děti žijící s poplatníkem ve společné domácnosti byla nahrazena jinou formou a to **daňovým zvýhodněním** podle § 35c a 35d ZDP. Počínaje rokem 2006 bylo zrušeno šest dřívějších nezdavitelných částek (odpočtů) ze základu daně podle § 15 ZDP (a to - základní na poplatníka, na manželku/manžela, na tehdejší částečný a plný invalidní důchod, na průkaz ZTP/P a na studium) a proběhla jejich transformace do nového ustanovení § 35ba ZDP na **slevy na dani**.

Od roku 2008 došlo k zásadní změně při výpočtu základu pro výpočet měsíční zálohy na daň. Základ se stanoví jako hrubý příjem zvýšený o pojistné na sociální a zdravotní pojištění, které je povinen z příjmů zaměstnance platit zaměstnavatel - princip tzv. **superhrubé mzdy**, který se uplatňuje dodnes.

Podrobněji se tím, jak se v jednotlivých obdobích zdaňovaly měsíční mzdy a jak se provádělo roční zúčtování, budou zabývat následující kapitoly práce.

Než bude přikročeno ke zpracování výpočtů, je nutné uvést, jaké byly ve sledovaném období průměrné mzdy v České republice, neboť jeden z dále uváděných poplatníků bude tuto průměrnou mzdu svým příjmem přibližně kopírovat.

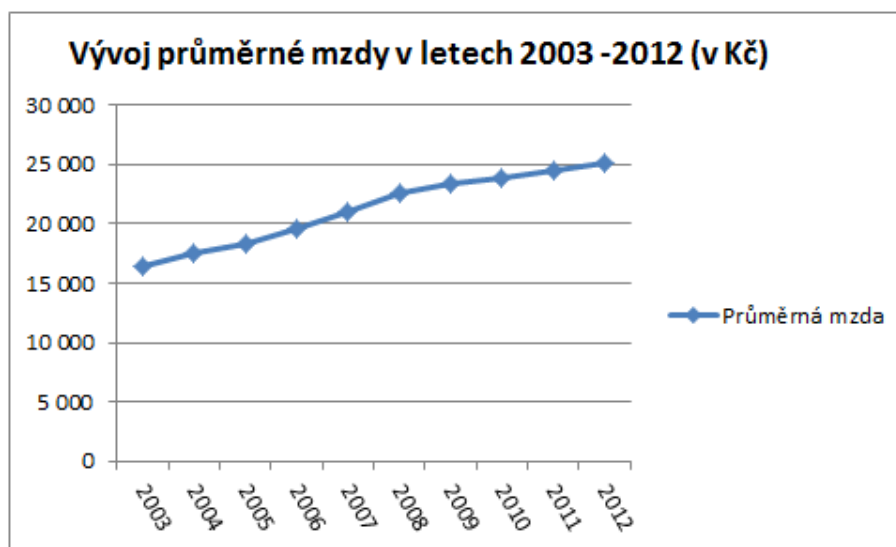
Tabulka 5: Vývoj výše průměrné mzdy v ČR v letech 2002-2012

Vývoj průměrné mzdy v letech 2003 - 2012 (v Kč)

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
16 340	17 466	18 344	19 546	20 957	22 592	23 344	23 864	24 455	25 112

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Graf 1: Vývoj výše průměrné mzdy v ČR v letech 2003 - 2012

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1 Zdanění mezd v letech 2003 - 2004

Základ daně poplatníka – fyzické osoby se před výpočtem vlastní daňové povinnosti snižoval o tzv. nezdanitelnou část základu daně, která se skládala z jednotlivých nezdanitelných částek uvedených v § 15 tehdejšího znění ZDP. Zohledňovali se jimi nejen sociální, zdravotní a rodinné poměry poplatníka, ale i vyživovaných osob žijících s ním v domácnosti. Od roku 1998 se stala jejich součástí také podpora bydlení.

Obecné rozdělení nezdanitelných částek, platné v roce 2003 a 2004 je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka 6: Obecné rozdělení nezdaniitelných částek platné v letech 2003 - 2004

Nezdaniitelné částky, které poplatník uplatňoval sám na sebe:	ročně	měsíčně
Základní nezdaniitelná částka	38 040 Kč	3 170 Kč
Nezdaniitelná částka na částečný invalidní / plný invalidní důchod	7 140 Kč / 14 280 Kč	595 Kč / 1 190 Kč
Nezdaniitelná částka u poplatníka, který je držitelem průkazu ZTP/P	50 040 Kč	4 170 Kč
Nezdaniitelná částka, která náleží poplatníkovi po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání	11 400 Kč	950 Kč
Nezdaniitelné částky, které poplatník uplatňuje na vyživované osoby:		
Na každé vyživované dítě žijící s poplatníkem v domácnosti / dítě s průkazem ZTP/P	23 520 Kč / 47 040 Kč	1 960 Kč / 3 920 Kč
Na manželku (manžela) žijící s poplatníkem v domácnosti, s vlastním ročním příjmem nižším než 38 040 Kč	21 720 Kč	nelze uplatnit
Další částky, o něž lze snížit základ daně:		
Hodnota darů, věnovaných na veřejně prospěšné účely	Min. 2% ze základu daně, nebo alespoň 1 000 Kč, nejvýše 10 % základu daně	nelze
Částka zaplacených úroků z úvěru na financování bytových potřeb	Max. 300 000 Kč	nelze
Od roku 2000 příspěvky zaplacené poplatníkem na penzijní připojištění se státním příspěvkem	Max. 12 tis. ročně	nelze
Od roku 2001 částky pojistného zaplaceného poplatníkem na soukromé životní pojištění	Max. 12 tis. ročně	nelze

Zdroj: DOBEŠOVÁ, 2002

Některé z nezdaniitelných částek mohl zaměstnavatel u zaměstnance s podepsaným Prohlášením k dani odčítat poměrnou částí i v průběhu zdaňovacího období ze základu pro výpočet zálohy na daň. Některé až v ročním zúčtování daňových záloh.

V roce 2003 nedošlo oproti letům předchozím k žádným zásadním změnám v rozdělení nezdaniitelných částek, ani se neměnila jejich výše. Změny daně z příjmů přinesl až rok 2004. Došlo k:

- ✚ zvýšení odčitatelné položky na dítě z 23 520 na 25 560 Kč,
- ✚ zvýšení limitu u tzv. srážkové daně z 3 000 na 5 000 Kč,
- ✚ zvýšení součtu příjmů pro povinnost podat daňové přiznání,
- ✚ zrušení jednoduchého účetnictví – nově byla stanovena povinnost vést daňovou evidenci a
- ✚ zavedení minimálního základu daně.

Výpočet daně se v tomto období prováděl tak, že se u zaměstnance s podepsaným Prohlášením k dani od hrubé mzdy odečetlo povinné pojistné (pro rok 2004 činí 12,5 %) a tím vznikl základ daně pro výpočet zálohy na daň. Od tohoto základu daně se odečetla v každém měsíci 1/12 nezdanitelných částek, z čehož vznikla zdanitelná mzda. Z této zdanitelné mzdy se pak vypočetla záloha na daň. Výpočet zálohy na daň nebyl v tomto období příliš jednoduchý, neboť existovalo několik daňových pásem. Zaměstnanec pak odváděl procenta daně podle toho, ve kterém pásmu se aktuálně nacházel (§ 38h zákona o daních z příjmů).

Tabulka 7: Výpočet zálohy na daň

Výpočet zálohy ze zdanitelné mzdy za kalendářní měsíc činí:

Zdanitelná mzda		Záloha	Ze zd. mzdy přesahující
od	do		
0 Kč	9 100 Kč	15%	
9 100 Kč	18 200 Kč	1365 Kč + 20%	9 100 Kč
18 200 Kč	27 600 Kč	3185 Kč + 25%	18 200 Kč
27 600 Kč	a více	5535 Kč + 32%	27 600 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v aktuálním znění

Čistá mzda poté vznikla tak, že se od hrubé mzdy odečetlo povinné pojistné hrazené zaměstnancem a také záloha na daň.

4.1.1 Domácnost A

První domácnost sestává z poplatníka A, jeho manželky a tří variant počtu dětí (od 0 do 2), na které si pan A uplatňuje nezdanitelnou částku, snižující základ daně. Výpočet bude proveden na mzdě za měsíc srpen roku 2004. Pan A je na tom ze čtyř sledovaných domácností finančně nejhůře, neboť má mzdu pod průměrnou mzdou, uváděnou každoročně Českým statistickým úřadem.

Tabulka 8: Výpočet mzdy domácnosti A – období 2003 - 2004

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	10 200	10 200	10 200
2	pojistné 12,5 % z ř.1	1 275	1 275	1 275
3	základ daně (ř.1-2)	8 925	8 925	8 925
4	základní nezdanitelná částka	3 170	3 170	3 170
5	nezd. částka na vyživ. dítě	0	2 130	4 260
7	zdanitelná mzda (ř.1-4-5)	5 755	3 625	1 495
8	zaokrouhlení (ř.7)	5 800	3 700	1 500
9	záloha na daň	870	555	225
10	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné-záloha na daň (ř.1-2-9)	8 055	8 370	8 700
11	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	8,53%	5,44%	2,21%

Zdroj: Vlastní zpracování

Hrubá mzda pana A byla ve výše uvedeném měsíci 10 200 Kč. Při kalkulaci mzdy byla vypočtena při variantě bez dětí záloha na daň ve výši 870 Kč, čistá mzda 8 055 Kč a daňové zatížení je v tom to případě **8,53 %**. U varianty s jedním dítětem je záloha na daň 555 Kč, čistá mzda 8 370 Kč a daňové zatížení **5,54 %**. Při uplatnění dvou dětí je čistá mzda 8 700 Kč, daň 225 Kč a zatížení poplatníka, tedy podíl zálohy na daň na hrubé mzdě, je **2,21 %**.

4.1.2 Domácnost B

Rodina pana B je složena stejně jako rodina A. Opět bude výpočet proveden na mzdě za měsíc srpen 2004 a budou uplatněny nezdanitelné částky. Poplatník B už je na tom ovšem finančně lépe a má mzdu podobou průměrné mzdě v České republice v roce 2004.

Tabulka 9: Výpočet mzdy domácnosti B – období 2003 - 2004

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	17 600	17 600	17 600
2	pojistné 12,5 % z ř.1	2 200	2 200	2 200
3	základ daně (ř.1-2)	15 400	15 400	15 400
4	základní nezdanitelná částka	3 170	3 170	3 170
5	nezd. částka na vyživ. dítě	0	2 130	4 260
7	zdanitelná mzda (ř.1-4-5)	12 230	10 100	7 970
8	zaokrouhlení (ř.7)	12 300	10 100	8 000
9	záloha na daň	2 005	1 565	1 200
10	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň (ř.1-2-9)	13 395	13 835	14 200
11	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	11,39%	8,89%	6,82%

Zdroj: Vlastní zpracování

U pana B byla měsíční hrubá mzda stanovena na částku 17 600 Kč. Tato částka je podobná průměrné mzdě v tomto roce v České republice. U varianty bez dětí byla vypočtena záloha na daň v částce 2 005 Kč, čistá mzda 13 395 Kč a daňové zatížení **11,39 %**. Při uplatnění jednoho dítěte bylo vypočteno daňové zatížení **8,89 %**, čistá mzda 13 835 Kč a záloha na daň 1 565 Kč. U varianty se dvěma dětmi je daňové zatížení **6,82 %**, čistá mzda činí v tomto případě 14 200 Kč a záloha na daň 1 200 Kč.

4.1.3 Domácnost C

Třetí domácnost je podobná dvěma předchozím, má stejné členy a uplatňuje stejné nezdanitelné částky. Opět bude vypočtena měsíční mzda za srpen 2004. Rozdíl bude pouze ve výši příjmů. Tato domácnost má lepší finanční situaci. Poplatník, pan C, má ze sledovaných domácností druhý nejvyšší měsíční příjem.

Tabulka 10: Výpočet mzdy domácnosti C – období 2003 - 2004

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	27 400	27 400	27 400
2	pojistné 12,5 % z ř.1	3 425	3 425	3 425
3	základ daně (ř.1-2)	23 975	23 975	23 975
4	základní nezdanitelná částka	3 170	3 170	3 170
5	nezd. částka na vyživ. dítě	0	2 130	4 260
7	zdanitelná mzda (ř.1-4-5)	20 805	18 675	16 545
8	zaokrouhlení (ř.7)	20 900	18 700	16 600
9	záloha na daň	3 860	3 310	2 865
10	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné-záloha na daň (ř.1-2-9)	20 115	20 665	21 110
11	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	14,09%	12,08%	10,46%

Zdroj: Vlastní zpracování

Hrubá mzda poplatníka C byla ve sledovaném období 27 400 Kč. Po provedeném výpočtu činila čistá mzda při variantě bez dětí 20 665 Kč, záloha na daň 3 860 Kč a daňové zatížení **14,09 %**. Při variantě s jedním dítětem vyšla čistá mzda 20 665 Kč, záloha na daň 3 310 Kč a zatížení **12,08 %**. U varianty se dvěma dětmi bylo zjištěno daňové zatížení **10,46 %**, záloha na daň 2 865 Kč a čistá mzda 21 110 Kč.

4.1.4 Domácnost D

Poslední, čtvrtá domácnost, je na tom finančně nejlépe. Poplatník D má hrubou mzdu ve výši 60 000 Kč. Výpočet čisté mzdy bude proveden stejně jako u předchozích poplatníků.

Tabulka 11: Výpočet mzdy domácnosti D – období 2003 - 2004

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	60 000	60 000	60 000
2	pojistné 12,5 % z ř.1	7 500	7 500	7 500
3	základ daně (ř.1-2)	52 500	52 500	52 500
4	základní nezdanitelná částka	3 170	3 170	3 170
5	nezd. částka na vyživ. dítě	0	2 130	4 260
7	zdanitelná mzda (ř.1-4-5)	49 330	47 200	45 070
8	zaokrouhlení (ř.7)	49 400	47 200	45 100
9	záloha na daň	12 511	11 807	11 135
10	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné-záloha na daň (ř.1-2-9)	39 889	40 693	41 365
11	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	20,85%	19,68%	18,56%

Zdroj: Vlastní zpracování

Hrubá mzda poplatníka D je v tomto případě 60 000 Kč. Po provedených výpočtech by záloha na daň u varianty bez dětí vyšla 12 511 Kč, čistá mzda 39 889 Kč a daňové zatížení **20,85 %**. Čistá mzda při uplatnění jednoho dítěte je 40 693 Kč, záloha na daň 11 807 Kč a daňové zatížení **19,68 %**. Pokud by měl poplatník dvě děti, odvedl by na záloze 11 135 Kč, čistá mzda by vyšla 41 365 Kč a daňové zatížení **18,56 %**.

Rozdíly mezi variantami v rámci určité výše příjmu způsobuje aplikace nezdanitelných částek a rozdíly mezi úrovněmi příjmů vznikají působením pojistného a progresivních sazeb daně z příjmů.

4.2 Zdanění mezd v roce 2005

Novela zákona č. 669/2004 Sb., kterou se měnil zákon o daních z příjmů, přinesla od 1. 1. 2005 zejména dva nové instituty:

- ✚ v ustanovení § 13a ZDP bylo upraveno společné zdanění manželů neboli výpočet daně ze společného základu daně obou manželů, pokud s nimi v domácnosti žije alespoň jedno dítě a
- ✚ v ustanovení § 35c a 35d ZDP bylo zavedeno nové **daňové zvýhodnění** na vyživované dítě/děti, které nahradilo dosavadní

nezdanitelnou částku na dítě, a to formou slevy na dani a formou daňového bonusu (podrobně viz kapitola 3.4.1.2.2)

Pro toto období náleželo poplatníkovi daňové zvýhodnění ve výši:

- ✚ **6000 Kč ročně / 500 Kč** měsíčně na každé vyživované dítě žijící s ním v domácnosti a
- ✚ **12 000 Kč ročně / 1 000 Kč** měsíčně, jedná-li se o dítě, které je držitelem průkazu ZTP/P (částka se zdvojnásobuje).

Měsíční sleva na dani náleží zaměstnanci maximálně do výše zálohy na daň vypočtené podle zákona. O poskytnutou slevu zaměstnavatel sníží odvod záloh na daň za příslušný kalendářní měsíc správci daně (úhrn sražených záloh u všech zaměstnanců). To znamená, bude-li částka měsíčního daňového zvýhodnění u zaměstnance nižší než vypočtená záloha na daň, srazí zaměstnavatel ze mzdy jen „zálohu po slevě“. Bude-li částka měsíčního daňového zvýhodnění na dítě u zaměstnance vyšší, než částka zálohy na daň vypočtené podle zákona za příslušný kalendářní měsíc, dojde ke vzniku měsíčního daňového bonusu. Vzniklý daňový bonus vyplatí zaměstnavatel zaměstnanci ze svých vlastních prostředků, činí-li jeho měsíční výše alespoň 50 Kč a poté požádá místně příslušného správce daně o poukázání chybějící částky. Žádost musí být podána na předepsaném tiskopise, vydaném Ministerstvem financí (pro zdaňovací období 2005 č. 25 5241 MFin 5241 – vzor č. 1)

Samotný výpočet zálohy na daň se pro toto období oproti předchozím obdobím nezměnil a dále se postupovalo podle § 38h ZDP (výpočet zálohy na daň viz kap. 4.1). Nezměnilo se pojištění na sociální (8 %) a zdravotní (4,5 %) pojištění, ani základní nezdanitelné částky. Změnilo se pouze uplatnění slevy na dítě, nově se začalo odečítat ne od základu daně ale od samotné vypočtené daně, jak bude vidět v následujících výpočtech.

Výpočet čisté mzdy bude opět jako v předchozích případech proveden na jedné měsíční mzdě, např. u mzdy za měsíc září 2005. Vzhledem ke zvýšení průměrné hrubé měsíční mzdy v roce 2005 (oproti roku 2004) přibližně o 5 %, budou i hrubé mzdy v dále uváděných případech zvýšeny o 5 %.

4.2.1 Domácnost A

Tabulka 12: Výpočet mzdy domácnosti A – období 2005

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	10 700	10 700	10 700
2	pojistné 12,5 % z ř.1	1 338	1 338	1 338
3	základ daně (ř.1-2)	9 362	9 362	9 362
4	základní nezdanitelná částka	3 170	3 170	3 170
5	nezd. částka na vyživ. dítě	zrušeno	zrušeno	zrušeno
7	zdanitelná mzda (ř.3-4)	6 192	6 192	6 192
8	zaokrouhlení (ř.7)	6 200	6 200	6 200
9	záloha na daň	930	930	930
10	nově sleva na dani/daňové zvýhodnění	0	500	1000
11	záloha na daň po uplatnění slevy	930	430	0
12	daňový bonus	0	0	70
13	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné-záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-2-9+12)	8 432	8 932	9 432
14	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	8,69%	4,02%	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Poplatníkovi A se zvýšila měsíční mzda oproti předchozímu období na 10 700 Kč. Jak je výše uvedeno, od toho roku se zvýhodnění na děti uplatňuje jako sleva na dani, tudíž se odečte od vypočtené zálohy na daň. Z hrubé mzdy za měsíc září 2005 byla vypočtena u varianty bez dětí záloha na daň ve výši 930 Kč, čistá mzda 8 432 Kč a daňové zatížení **8,69 %**. U varianty s jedním dítětem je daňové zatížení **4,02 %**, čistá mzda 8 932 Kč a záloha na daň po uplatnění daňového zvýhodnění na jedno dítě ve výši 500 Kč vyšla 430 Kč. U varianty se dvěma dětmi činí daňové zvýhodnění 2x500 Kč a záloha na daň vychází 0 Kč, čistá mzda je 9 432 Kč a daňové zatížení v tomto případě **0 %**.

Záloha na daň v situaci bez dětí činí 930 Kč, tj. o 500 Kč víc než v situaci s jedním dítětem a o 930 Kč víc než se dvěma dětmi. Poplatník se dvěma dětmi v tuto chvíli dosahuje na daňový bonus 70 Kč, který je připočten k čisté mzdě.

4.2.2 Domácnost B

Tabulka 13: Výpočet mzdy domácnosti B – období 2005

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	18 500	18 500	18 500
2	pojistné 12,5 % z ř.1	2 313	2 313	2 313
3	základ daně (ř.1-2)	16 187	16 187	16 187
4	základní nezdanitelná částka	3 170	3 170	3 170
5	nezd. částka na vyživ. dítě	zrušeno	zrušeno	zrušeno
7	zdanitelná mzda (ř.3-4)	13 017	13 017	13 017
8	zaokrouhlení (ř.7)	13 100	13 100	13 100
9	záloha na daň	2 165	2 165	2 165
10	nově sleva na dani/daňové zvýhodnění	0	500	1 000
11	záloha na daň po uplatnění slevy	2 165	1 665	1 165
12	daňový bonus	0	0	0
13	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné-záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-2-9+12)	14 022	14 522	15 022
14	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	11,70%	9,00%	6,30%

Zdroj: Vlastní zpracování

Hrubá mzda byla stanovena na 18 500 Kč. Poplatníkovi B vyšla po provedení výpočtu bez uplatnění dítěte/dětí čistá mzda za září 2005 14 022 Kč, záloha na daň 2 165Kč a daňové zatížení **11,70 %**. Při uplatnění 1 dítěte je čistá mzda 14 522 Kč, daňové zatížení **9,00 %** a záloha na daň 1 665 Kč. Při variantě se dvěma dětmi vyšla záloha na daň po uplatnění slevy 1 165 Kč, čistá mzda 15 022 Kč a zatížení činí **6,30 %**.

4.2.3 Domácnost C

Tabulka 14: Výpočet mzdy domácnosti C – období 2005

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	28 800	28 800	28 800
2	pojistné 12,5 % z ř.1	3 600	3 600	3 600
3	základ daně (ř.1-2)	25 200	25 200	25 200
4	základní nezdanitelná částka	3 170	3 170	3 170
5	nezd. částka na vyživ. dítě	zrušeno	zrušeno	zrušeno
7	zdanitelná mzda (ř.3-4)	22 030	22 030	22 030
8	zaokrouhlení (ř.7)	22 100	22 100	22 100
9	záloha na daň	4 160	4 160	4 160
10	nově sleva na dani/daňové zvýhodnění	0	500	1000
11	záloha na daň po uplatnění slevy	4 160	3 660	3 160
12	daňový bonus	0	0	0
13	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné-záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-2-9+12)	21 040	21 540	22 040
14	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	14,44%	12,71%	10,97%

Zdroj: Vlastní zpracování

Hrubá mzda poplatníka C je v tomto případě 28 800 Kč. U varianty bez dětí byla vypočtena čistá mzda ve výši 21 040 Kč, záloha na daň 4 160 Kč a daňové zatížení **14,44 %**. Čistá mzda u varianty s jedním dítětem činila v tomto období 21 540 Kč a daňové zatížení **12,71 %**, zálohu na daň odvedl ve výši 3 660 Kč. Při variantě se dvěma dětmi obdrží poplatník čistou mzdu 22 040 Kč, zálohu odvede v částce 3 160 Kč a daňové zatížení je **10,97 %**.

4.2.4 Domácnost D

Tabulka 15: Výpočet mzdy domácnosti D – období 2005

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	63 000	63 000	63 000
2	pojistné 12,5 % z ř.1	7 875	7 875	7 875
3	základ daně (ř.1-2)	55 125	55 125	55 125
4	základní nezdanitelná částka	3 170	3 170	3 170
5	nezd. částka na vyživ. dítě	zrušeno	zrušeno	zrušeno
7	zdanitelná mzda (ř.3-4)	51 955	51 955	51 955
8	zaokrouhlení (ř.7)	52 000	52 000	52 000
9	záloha na daň	13 343	13 343	13 343
10	nově sleva na dani/daňové zvýhodnění	0	500	1000
11	záloha na daň po uplatnění slevy	13 343	12 843	12 343
12	daňový bonus	0	0	0
13	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné-záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-2-9+12)	41 782	42 282	42 782
14	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	21,18%	20,39%	19,59%

Zdroj: Vlastní zpracování

Z hrubé mzdy ve výši 63 000 Kč byla vypočtena při neuplatnění žádného dítěte čistá mzda 41 782 Kč, záloha na daň 13 343 Kč a zatížení činí **21,18 %**. Při uplatnění jednoho dítěte byla vypočtena záloha na daň ve výši 12 843 Kč a daňové zatížení činí v tomto případě **20,39 %**, čistá mzda je 42 282 Kč. Při variantě se dvěma dětmi je čistá mzda 42 782 Kč, daňové zatížení **19,59 %** a zálohu poplatník odvede ve výši 12 343 Kč.

Obdobně jako v roce 2004 dopadá daň z příjmů na fyzické osoby - poplatníky - progresivně. To znamená, že s rostoucím příjmem roste i daňové zatížení poplatníků, což je způsobeno aplikací povinného pojistného ve výpočtu zálohy na daň a progresivními sazbami daně.

4.3 Zdanění mezd v letech 2006 - 2007

V roce 2005 byla zrušena nezdanitelná částka ze základu daně na dítě (děti) v domácnosti a byla nahrazena jinou formou daňové úlevy, a to tzv. daňovým zvýhodněním podle § 35c a 35d ZDP (viz kap. 5.2). Počínaje zdaňovacím obdobím 2006 došlo k další významné změně ve zdaňování příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků. Zásadní změna spočívala v tom, že dalších 6 nezdanitelných částek (odpočtů) ze základu daně podle § 15 ZDP bylo od tohoto roku transformováno v novém § 35ba zákona o daních z příjmů, přímo na **slevy na dani**.

Tabulka 16: Přehled změn v nezdanitelných částkách v roce 2006 – transformace na slevy na dani

Tabulka transformace 6 nezdanitelných částek na daňové slevy v roce 2006:

	2005		2006-2007	
	Nezdanitelné částky §15		Slevy na dani dle § 35ba	
	roční (v Kč)	měsíční (v Kč)	roční (v Kč)	měsíční (v Kč)
na poplatníka (základní)	38 040	3170	7 200	600
na manželku/manželu s vlastním příjmem do 38 040 Kč, je-li manželka ZTP/P	21 720/43 440	nelze	4 200 / 8 400	nelze
při pobírání částečného invalidního důchodu	7 140	595	1 500	125
při pobírání plného invalidního důchodu	14 280	1190	3 000	250
u poplatníka s průkazem ZTP/P	50 040	4170	9 600	800
u poplatníka - studenta do 26 let	11 400	950	2 400	200
	Daňové zvýhodnění dle § 35c a 35d (platné již od roku 2005)			
	roční (v Kč)	měsíční (v Kč)	roční (v Kč)	měsíční (v Kč)
sleva na dani na vyživované dítě	6 000	500	6 000	500
na dítě s průkazem ZTP/P	12 000	1000	12 000	1000

Zdroj: Vlastní zpracování

Znamenalo to, že ze základu daně, sníženého o odpočty daně uvedené v § 15 (dary, úroky na bytové potřeby, platby na penzijní připojištění, na soukromé životní pojištění a příspěvky odborové organizaci), vznikl základ daně pro výpočet zálohy na daň (hrubý příjem snížený o sociální a zdravotní pojištění). Z tohoto základu daně se od roku 2006 již přímo vypočetla daň, která byla poté ponížována o výše uvedené slevy na dani podle § 35ba ZDP a poté případně ještě upravena o daňové zvýhodnění na děti. Výpočet samotné zálohy na daň byl prováděn pomocí níže uvedené tabulky. V tomto období ještě

existovala daňová pásma, jen se oproti předchozímu období změnily některé částky.

Tabulka 17: Sazby pro výpočet zálohy na daň v období 2006 - 2007

Sazba záloh daně z příjmů od 1/1/2006 do 31/12/2007:

Upravený základ daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od	do		
0 Kč	10 100 Kč	12%	0 Kč
10 100 Kč	18 200 Kč	1 212 Kč + 19%	10 100 Kč
18 200 Kč	27 600 Kč	2 751 Kč + 25%	18 200 Kč
27 600 Kč	a více	5 101 Kč + 32%	27 600 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Následující výpočty budou provedeny na mzdě za měsíc květen 2007. Vzhledem ke zvýšení průměrné mzdy od roku 2005 o přibližně 14%, budou u sledovaných domácností také jejich mzdy za měsíc květen 2007 navýšeny oproti předchozím výpočtům o průměrně 14 %.

4.3.1 Domácnost A

Tabulka 18: Výpočet mzdy domácnosti A – období 2006 - 2007

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	12 200	12 200	12 200
2	pojistné 12,5 % z ř.1	1 525	1 525	1 525
3	základ daně (ř.1-2)	10 675	10 675	10 675
4	zaokrouhlení (ř.4)	10 700	10 700	10 700
5	záloha na daň	1 326	1 326	1 326
6	nově sleva na dani na poplatníka	600	600	600
7	daňové zvýhodnění	0	500	1000
8	záloha na daň po uplatnění slev	677	226	0
9	daňový bonus	0	0	274
10	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-2-8+9)	9 998	10 449	10 949
11	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	5,55%	1,85%	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Měsíční hrubá mzda poplatníka A činila 12 200Kč za měsíc květen 2007. Čistá mzda byla vypočtena podle nového, výše uvedeného výpočtu a to ve výši 9 998 Kč, při variantě bez dětí, daňové zatížení činí **5,55 %** a záloha na daň po uplatnění slevy je 677 Kč. Daňové zatížení při uplatnění 1 dítěte v tomto případě činí **1,85 %**. Záloha na daň vyšla 226 Kč a čistá mzda je 10 449 Kč. U varianty se dvěma dětmi je daňově zatížení **0 %**, čistá mzda 10 949 Kč a poplatník má nárok na daňový bonus 274 Kč. Na zálohách neodvede nic.

4.3.2 Domácnost B

Tabulka 19: Výpočet mzdy domácnosti B – období 2006 - 2007

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	21 100	21 100	21 100
2	pojistné 12,5 % z ř.1	2 638	2 638	2 638
3	základ daně (ř.1-2)	18 462	18 462	18 462
4	zaokrouhlení (ř.4)	18 500	18 500	18 500
5	záloha na daň	2 826	2 826	2 826
6	nově sleva na dani na poplatníka	600	600	600
7	daňové zvýhodnění	0	500	1 000
8	záloha na daň po uplatnění slev	2 177	1 726	1 226
9	daňový bonus	0	0	0
10	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-2-8+9)	16 285	16 736	17 236
11	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	10,32%	8,18%	5,81%

Zdroj: Vlastní zpracování

Měsíční hrubá mzda poplatníka B činila v tomto období 21 100 Kč, čistá mzda byla vypočtena při variantě bez dětí na 16 285 Kč, daňové zatížení činí **10,32 %** a na zálohách na daň odvede poplatník 2 177 Kč. S jedním dítětem dostane subjekt čistou mzdu na 16 736 Kč, záloha na daň je po uplatnění slev 1 726 Kč a daňové zatížení **8,18 %**. Pokud uvažujeme dvě děti, čistá mzda vyjde 17 236 Kč, zálohu na daň odvede ve výši 1 226 Kč. Daňové zatížení činí **5,81 %**.

4.3.3 Domácnost C

Tabulka 20: Výpočet mzdy domácnosti C – období 2006 - 2007

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	32 800	32 800	32 800
2	pojistné 12,5 % z ř.1	4 100	4 100	4 100
3	základ daně (ř.1-2)	28 700	28 700	28 700
4	zaokrouhlení (ř.4)	28 700	28 700	28 700
5	záloha na daň	5 453	5 453	5 453
6	nově sleva na dani na poplatníka	600	600	600
7	daňové zvýhodnění	0	500	1000
8	záloha na daň po uplatnění slev	4 853	4 353	3 853
9	daňový bonus	0	0	0
10	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-2-8+9)	23 847	24 347	24 847
11	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	14,80%	13,27%	11,75%

Zdroj: Vlastní zpracování

Hrubá mzda poplatníka C v tomto období byla stanovena v částce 32 800 Kč. Čistá mzda byla vypočtena ve výši 23 847 Kč u varianty bez dětí, záloha činí 4 853 Kč a daňové zatížení **14,80** %. U varianty s jedním dítětem činí záloha na daň 4 353 Kč, daňové zatížení je v tomto případě **13,27** % a čistá mzda vychází 24 347 Kč. Pokud uvažujeme poplatníka a dvě děti, vychází čistá mzda na částku 24 847 Kč, záloha 3 853 Kč a zatížení **11,75** %.

4.3.4 Domácnost D

Tabulka 21: Výpočet mzdy domácnosti D – období 2006 - 2007

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	71 900	71 900	71 900
2	pojistné 12,5 % z ř.1	8 988	8 988	8 988
3	základ daně (ř.1-2)	62 913	62 913	62 913
4	zaokrouhlení (ř.4)	63 000	63 000	63 000
5	záloha na daň	16 429	16 429	16 429
6	nově sleva na dani na poplatníka	600	600	600
7	daňové zvýhodnění	0	500	1000
8	záloha na daň po uplatnění slev	15 829	15 329	14 829
9	daňový bonus	0	0	0
10	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-2-8+9)	47 084	47 584	48 084
11	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	22,02%	21,32%	20,62%

Zdroj: Vlastní zpracování

Z hrubé mzdy 71 900 Kč byla vypočtena čistá mzda 47 084 Kč u bezdětného poplatníka. Zálohu na daň odvede v částce 15 829 Kč a daňové zatížení je **22,02 %**. Čistá mzda vychází 47 584 Kč při uplatnění jednoho vyživovaného dítěte. Záloha na daň u této varianty je 15 329 Kč a daňové zatížení **21,32 %**. U varianty se dvěma dětmi je daňové zatížení **20,62 %**, záloha na daň činí 14 829 Kč a čistou mzdu obdrží poplatník ve výši 48 084 Kč.

Opět jako v předchozích letech způsobují rozdíl mezi jednotlivými variantami, dle výše příjmů, progresivní sazby daně a také působí aplikace povinného pojistného.

4.4 Zdanění mezd 2008

Zákon o daních z příjmů byl novelizován zákonem o stabilizaci veřejných rozpočtů č. 261/2007 Sb. Převážná většina změn se týkala zaměstnanců a novela nabyla účinnosti k 1/1/2008. Nově vstupuje do zdanění mezd pojem - **superhrubá mzda**. Předně je třeba říci, že tento pojem není zakotven v žádném právním předpisu a prakticky se tedy jedná pouze o snahu

o zlidovění nové metody výpočtu zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků („daň ze mzdy“).

Superhrubou mzdu stanovuje konkrétně ustanovení §6 odst. 13 zákona o daních z příjmů jako základ daně z příjmů při výpočtu záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, tedy „daně ze mzdy“ u zaměstnanců. Superhrubá mzda je tak definována jako hrubá mzda pracovníka povýšená o sociální (26 % z hrubé mzdy) a zdravotní (9 % z hrubé mzdy) pojištění, které je povinen za zaměstnance odvádět zaměstnavatel. Prakticky to tedy znamená, že při hrubé mzdě např. 10000 Kč není základem daně těchto 10 000 Kč snížených o sražené sociální (8 %) a zdravotní (4,5 %) pojištění zaměstnance, ale jde o částku 10 000 Kč plus sociální pojištění zaměstnavatele (26 %) a zdravotní pojištění zaměstnavatele (9 %). Tedy $10\,000 + 2\,600 + 900 = 13\,500$ Kč. Pro výpočet měsíční zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků se tato částka zaokrouhlí na celé stovky směrem nahoru. V tomto konkrétním případě není třeba zaokrouhlovat a lze přímo vypočítat zálohu na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a to ve výši **rovné sazby daně 15 %** dle aktuálního znění § 16 zákona o daních z příjmů, což se zde rovná částce 2 025 Kč.

Dále byly pro rok 2008 nově stanoveny daňové slevy, které lze uplatnit při výpočtu měsíční čisté mzdy nebo při ročním daňovém zúčtování. Měsíční i roční výše slev je uvedena v následující tabulce.

Tabulka 22: Nové slevy na dani, zavedené od roku 2008

Druh slevy na dani	měsíční výše	roční výše
na poplatníka	2 070 Kč	24 840 Kč
na vyživovanou manželku/manžela	2 070 Kč	24 840 Kč
na vyživovanou manželku/manžela se ZTP/P	4 140 Kč	49 680 Kč
na držitele ZTP/P	1 345 Kč	16 140 Kč
na plnou invaliditu	420 Kč	5 040 Kč
na částečnou invaliditu	210 Kč	2 520 Kč
na studenta	335 Kč	4 020 Kč
na dítě	890 Kč	10 680 Kč
na dítě ze ZTP/P	1 780 Kč	21 360 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Výpočet mezd u sledovaných domácností bude opět proveden na jedné měsíční mzdě, např. za březen 2008 a opět bude hrubá mzda zvýšena o stejnou procentní část, jako vzrostla průměrná hrubá měsíční mzda v České republice oproti předchozímu období, tedy přibližně o 8%.

4.4.1 Domácnost A

Tabulka 23: Výpočet mzdy domácnosti A – období 2008

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	13 200	13 200	13 200
2	pojistné hrazené zaměstnavatelem 35 % z ř.1	4 620	4 620	4 620
3	superhrubá mzda (ř.1+2)	17 820	17 820	17 820
4	zaokrouhlení (ř.3)	17 900	17 900	17 900
5	záloha na daň 15% z ř.4	2 685	2 685	2 685
6	sleva na dani na poplatníka	2 070	2 070	2 070
7	záloha na daň po slevě (ř.5-6)	615	615	615
8	daňové zvýhodnění	0	890	1 780
9	záloha na daň po uplatnění zvýhodnění na dítě	615	0	0
10	daňový bonus	0	275	1 165
11	pojistné 12,5 % z ř.1	1 650	1 650	1 650
12	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-11-9+10)	10 935	11 825	12 715
13	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	4,66%	0,00%	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Poplatník A má hrubou mzdu 13 200 Kč. K této mzdě bylo připočteno pojistné hrazené zaměstnavatelem a určena superhrubá mzda. Tato superhrubá mzda byla dle zákona zaokrouhlena nahoru a z ní vypočtena daň 15% (rovná daň pro všechny fyzické osoby, platná od tohoto roku). Od této vypočtené daně byla odečtena základní sleva na poplatníka a vyšla záloha na daň po slevě v částce 615 Kč. Ovšem poplatník má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě a tudíž nárok na další slevu na jedno dítě ve výši 890 Kč. Vzhledem k tomu daňové zvýhodnění převyšuje zálohu na daň po základní slevě na poplatníka, vzniká zde daňový bonus, který zaměstnanci

vyplatí zaměstnavatel ze svých prostředků a dále si o něj požádá místně příslušného správce daně, jak již bylo uvedeno výše. Čistá mzda tedy vznikne tak, že od hrubé mzdy se vypočte pojistné hrazené zaměstnancem a přičte se daňový bonus.

Oproti předchozím rokům daňové zatížení poplatníka s nejnižší sledovanou mzdou klesá. Bezdětný poplatník, který měl daňové zatížení v roce 2005 8,69 %, v letech 2006 - 2007 5,55 %, už má ve výše uvedeném roce již 4,66 %.

Pokud se podíváme na rozdíl mezi jednotlivými variantami, tak zjistíme, že poplatník bez dětí má daňové zatížení 4,66 % a poplatníci s jedním a dvěma dětmi 0 %. Jeto z toho důvodu, že oba tito poplatníci mají vypočtenou zálohu na daň nižší než je daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Poplatník s jedním dítětem má pak nárok na daňový bonus ve výši 275 Kč a se dvěma dětmi na 1 165 Kč. I proto je rozdíl mezi jednotlivými vyplacenými platy u variant s dětmi. Rozdíl je právě v počtu uplatněných dětí. Poplatník s jedním dítětem obdrží čistou mzdu ve výši 11 825 Kč a poplatník se dvěma dětmi o 890 Kč víc (daňové zvýhodnění na další dítě), tedy 12 715 Kč.

4.4.2 Domácnost B

Tabulka 24: Výpočet mzdy domácnosti B – období 2008

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	22 800	22 800	22 800
2	pojistné hrazené zaměstnavatelem 35 % z ř.1	7 980	7 980	7 980
3	superhrubá mzda (ř.1+2)	30 780	30 780	30 780
4	zaokrouhlení (ř.3)	30 800	30 800	30 800
5	záloha na daň 15% z ř.4	4 620	4 620	4 620
6	sleva na dani na poplatníka	2 070	2 070	2 070
7	záloha na daň po slevě (ř.5-6)	2 550	2 550	2 550
8	daňové zvýhodnění	0	890	1 780
9	záloha na daň po uplatnění zvýhodnění na dítě	2 550	1 660	770
10	daňový bonus	0	0	0
11	pojistné 12,5 % z ř.1	2 850	2 850	2 850
12	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-11-9+10)	17 400	18 290	19 180
13	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	11,18%	7,28%	3,38%

Zdroj: Vlastní zpracování

Poplatník B má hrubou mzdu ve výši 22 800 Kč, čistá mzda činí u varianty bez dětí 17 400 Kč. Daňové zatížení je **11,18 %** a na záloze na daň odvede poplatník 2 850 Kč. 18 290 Kč vychází čistá mzda při uplatnění jednoho vyživovaného dítěte, na záloze na daň po uplatnění daňového zvýhodnění odvede poplatník 1 660 Kč a daňové zatížení činí **7,28 %**. Záloha na daň při variantě se dvěma dětmi činí 770 Kč, čistá mzda je 19 180 Kč a daňové zatížení je **3,38 %**.

Napříč variantami zjistíme, že jednotlivá daňová zatížení klesají vždy stejně o 3,9 %, což je dáno právě výše uvedeným daňovým zvýhodněním na vyživované dítě. 3,9 % je přesně podíl daňového zvýhodnění na hrubé mzdě (890/22 800). Tato situace, kdy bude daňové zatížení klesat o stejné procento mezi jednotlivými variantami, bude shodná ve všech následujících domácnostech při různém počtu dětí v tomto zdaňovacím období. Vypočtené procento, o které se bude snižovat daňové zatížení, bude závislé na hrubém příjmu.

4.4.3 Domácnost C

Tabulka 25: Výpočet mzdy domácnosti C – období 2008

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	35 500	35 500	35 500
2	pojistné hrazené zaměstnavatelem 35 % z ř.1	12 425	12 425	12 425
3	superhrubá mzda (ř.1+2)	47 925	47 925	47 925
4	zaokrouhlení (ř.3)	48 000	48 000	48 000
5	záloha na daň 15% z ř.4	7 200	7 200	7 200
6	sleva na dani na poplatníka	2 070	2 070	2 070
7	záloha na daň po slevě (ř.5-6)	5 130	5 130	5 130
8	daňové zvýhodnění	0	890	1 780
9	záloha na daň po uplatnění zvýhodnění na dítě	5 130	4 240	3 350
10	daňový bonus	0	0	0
11	pojistné 12,5 % z ř.1	4 438	4 438	4 438
12	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-11-9+10)	25 932	26 822	27 714
13	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	14,45%	11,94%	9,44%

Zdroj: Vlastní zpracování

Čistá mzda, která byla vypočtena z hrubé mzdy ve výši 35 500 Kč, činí v případě bezdětného poplatníka 25 932 Kč, zálohu na daň odvede v částce 5 130 Kč a daňové zatížení je **14,45 %**. Daňové zatížení je v případě prostřední varianty – tedy jedno vyživované dítě činí **11,94 %**, čistá mzda je 26 882 Kč a záloha 4 240 Kč. U varianty dvě děti byla vypočtena záloha na daň v částce 4 240 Kč, čistá mzda 27 714 Kč a daňové zatížení je **9,44 %**. Opět se dá vypočítat, jak již bylo výše řečeno, že daňové zatížení mezi jednotlivými variantami klesá o stejné procento, v tomto případě o 2,5 %.

4.4.4 Domácnost D

Tabulka 26: Výpočet mzdy domácnosti D – období 2008

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	77 700	77 700	77 700
2	pojistné hrazené zaměstnavatelem 35 % z ř.1	27 195	27 195	27 195
3	superhrubá mzda (ř.1+2)	104 895	104 895	104 895
4	zaokrouhlení (ř.3)	104 900	104 900	104 900
5	záloha na daň 15% z ř.4	15 735	15 735	15 735
6	sleva na dani na poplatníka	2 070	2 070	2 070
7	záloha na daň po slevě (ř.5-6)	13 665	13 665	13 665
8	daňové zvýhodnění	0	890	1 780
9	záloha na daň po uplatnění zvýhodnění na dítě	13 665	12 775	11 885
10	daňový bonus	0	0	0
11	pojistné 12,5 % z ř.1	9 713	9 713	9 713
12	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-11-9+10)	54 323	55 213	56 103
13	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	17,59%	16,44%	15,30%

Zdroj: Vlastní zpracování

Z hrubé mzdy ve výši 77 700 Kč byla vypočtena čistá mzda ve výši 55 213 Kč, při neuplatnění žádného vyživovaného dítěte. Záloha na daň je už poměrně vyšší a to 13 665 Kč. Daňové zatížení je **17,59 %**. O 890 Kč méně odvede na záloze poplatník u prostřední varianty tedy 12 775 Kč. Jeho čistá mzda je 55 213 Kč a daňové zatížení **16,44 %**. Při uplatnění dvou vyživovaných dětí je záloha na daň 11 885 Kč a daňové zatížení **15,30 %**. Čistá mzda pak činí 56 103 Kč.

Daňové zatížení napříč variantami klesá opět o stejné procento a to v tomto případě o 1,14 %. Jak je možné vyzorovat, čím vyšší mzda tím je nižší rozdíl mezi jednotlivými procenty daňového zatížení.

Aplikací jedné sazby daně z příjmů je progresivita dopadu zdanění příjmů zmírněna, ale přesto existuje i nadále vlivem aplikace pojistného do výpočtu zálohy na daň. Mezi variantami s různým počtem dětí poplatníka jsou změny

v daňovém zatížení způsobeny aplikací slev na dani (daňového zvýhodnění na děti).

4.5 Zdanění mezd 2009 - 2010

Rok 2009 nepřinesl mnoho změn. Pouze změny ve výši pojistného hrazeného zaměstnavatelem za zaměstnance, v roce 2009 bude při stanovení základu daně příjem zaměstnance zvyšován o fiktivní částku ve výši **34 %** vyměřovacího základu, a dále se snižuje zákonné pojistné hrazené zaměstnancem na **11 %** (6,5 % sociální a 4,5 % zdravotní).

Podle zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů měla v roce 2009 klesnout sazba daně na **12,5 %**. Novelou zákona o daních z příjmů však byla ponechána jednotná sazba daně ve výši **15 %**. Bylo zrušeno plánované snížení slev na dani. Stejně tak byla pro rok 2009 zachována sleva na dani – základní a daňové zvýhodnění na vyživované dítě ve výši platné pro rok 2008. Pro rok 2010 se však daňové zvýhodnění na vyživované dítě zvýšilo a to na částku 11 604 Kč ročně, 967 Kč měsíčně.

Průměrná hrubá mzda v České republice vzrostla mezi lety 2008 – 2010 o přibližně 6 %, proto budou i mzdy v dalších výpočtech opět zvýšeny o stejnou část. Výpočet bude prováděn na mzdě za měsíc červenec 2010.

4.5.1 Domácnost A

Tabulka 27: Výpočet mzdy domácnosti A – období 2009 - 2010

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	14 000	14 000	14 000
2	pojistné hrazené zaměstnavatelem 34 % z ř.1	4 760	4 760	4 760
3	superhrubá mzda (ř.1+2)	18 760	18 760	18 760
4	zaokrouhlení (ř.3)	18 800	18 800	18 800
5	záloha na daň 15% z ř.4	2 820	2 820	2 820
6	sleva na dani na poplatníka	2 070	2 070	2 070
7	záloha na daň po slevě	750	750	750
8	daňové zvýhodnění	0	967	1 934
9	záloha na daň po uplatnění zvýhodnění na dítě	750	0	0
10	daňový bonus	0	217	1 184
11	pojistné 11 % z ř.1	1 540	1 540	1 540
12	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-11-9+10)	11 710	12 677	13 644
13	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	5,36%	0,00%	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Stejně jako v předchozím sledovaném období (rok 2008) tak i v tomto, vznikl rodině s nižšími příjmy daňový bonus. Při hrubé mzdě 14 000 Kč a poplatníkovi bez dětí je daňové zatížení **5,36 %**, čistá mzda je 11 710 Kč a na zálohách na daň odvede poplatník 750 Kč, daňový bonus zatím nevzniká, to až v další variantě při uplatnění jednoho dítěte. Zde vznikne daňový bonus ve výši 217 Kč. Čistá mzda činí 12 677 Kč, záloha je nula a daňové zatížení **0 %**. Obdobně je to s daňovým zatížením i při variantě se dvěma dětmi, taktéž je **0 %**. Je to z toho důvodu, že v obou případech je vypočtená záloha na daň nižší než daňové zvýhodnění a vzniká tudíž nárok na daňový bonus. Aby byla vypočtena čistá mzda, od hrubé mzdy se odečte pojistné hrazené zaměstnavatelem ve výši 11 % a připočte daňový bonus. Čistá mzda tedy činí 12 677 Kč, záloha na daň je 0 Kč.

4.5.2 Domácnost B

Tabulka 28: Výpočet mzdy domácnosti B – období 2009 - 2010

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	23 900	23 900	23 900
2	pojistné hrazené zaměstnavatelem 34 % z ř.1	8 126	8 126	8 126
3	superhrubá mzda (ř.1+2)	32 026	32 026	32 026
4	zaokrouhlení (ř.3)	32 100	32 100	32 100
5	záloha na daň 15% z ř.4	4 815	4 815	4 815
6	sleva na dani na poplatníka	2 070	2 070	2 070
7	záloha na daň po slevě	2 745	2 745	2 745
8	daňové zvýhodnění	0	967	1 934
9	záloha na daň po uplatnění zvýhodnění na dítě	2 745	1 778	811
10	daňový bonus	0	0	0
11	pojistné 11 % z ř.1	2 629	2 629	2 629
12	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-11-9+10)	18 526	19 493	20 460
13	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	11,49%	7,44%	3,39%

Zdroj: Vlastní zpracování

Hrubá mzda poplatníka B je 23 900 Kč, čistá, pokud si neuplatňuje vyživované děti 18 526 Kč. Záloha na daň je u této varianty 2 745 Kč a daňové zatížení **11,49 %**. Pokud si uplatňuje jedno vyživované dítě, čistá mzda činí 19 493 Kč, daňové zatížení **7,44 %** a záloha na daň je 1 778 Kč. Daňové zatížení v případě dvou uplatňovaných dětí je **3,39 %**, čistá mzda vychází 20 460 Kč a záloha na daň 811 Kč.

Opět zde lze pozorovat, že se daňové zatížení snižuje u jednotlivých variant o stejné procento a to o 4,05 %.

4.5.3 Domácnost C

Tabulka 29: Výpočet mzdy domácnosti C – období 2009 - 2010

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	37 700	37 700	37 700
2	pojistné hrazené zaměstnavatelem 34 % z ř.1	12 818	12 818	12 818
3	superhrubá mzda (ř.1+2)	50 518	50 518	50 518
4	zaokrouhlení (ř.3)	50 600	50 600	50 600
5	záloha na daň 15% z ř.4	7 590	7 590	7 590
6	sleva na dani na poplatníka	2 070	2 070	2 070
7	záloha na daň po slevě	5 520	5 520	5 520
8	daňové zvýhodnění	0	967	1 934
9	záloha na daň po uplatnění zvýhodnění na dítě	5 520	4 553	3 586
10	daňový bonus	0	0	0
11	pojistné 11 % z ř.1	4 147	4 147	4 147
12	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-11-9+10)	28 033	29 000	29 967
13	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	14,64%	12,08%	9,51%

Zdroj: Vlastní zpracování

Daňové zatížení poplatníka C je u varianty bez dětí **14,64 %**, čistá mzda je vypočtena ve výši 28 033 Kč a na záloze odvede poplatník 5 520 Kč. Při uplatnění jednoho dítěte, hrubé mzdě 37 700 Kč a čisté mzdě 29 000 Kč je daňové zatížení **12,08 %**. Na záloze odvede poplatník 4 553 Kč. Pokud má poplatník dvě uplatňované děti, vychází čistá mzda 29 967 Kč, daňové zatížení **9,51 %** a záloha na daň po uplatnění zvýhodnění na dítě 4 553 Kč. Rozdíl mezi daňovým zatížením jednotlivých variant je 2,56 %.

4.5.4 Domácnost D

Tabulka 30: Výpočet mzdy domácnosti D – období 2009 - 2010

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	82 400	82 400	82 400
2	pojistné hrazené zaměstnavatelem 34 % z ř.1	28 016	28 016	28 016
3	superhrubá mzda (ř.1+2)	110 416	110 416	110 416
4	zaokrouhlení (ř.3)	110 500	110 500	110 500
5	záloha na daň 15% z ř.4	16 575	16 575	16 575
6	sleva na dani na poplatníka	2 070	2 070	2 070
7	záloha na daň po slevě	14 505	14 505	14 505
8	daňové zvýhodnění	0	967	1 934
9	záloha na daň po uplatnění zvýhodnění na dítě	14 505	13 538	12 571
10	daňový bonus	0	0	0
11	pojistné 11 % z ř.1	9 064	9 064	9 064
12	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus (ř.1-11-9+10)	58 831	59 798	60 765
13	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	17,60%	16,43%	15,26%

Zdroj: Vlastní zpracování

Při hrubé mzdě 82 400 Kč a z ní pak vypočtené čisté mzdy ve výši 58 831 Kč, vychází daňové zatížení **17,60 %** a záloha na daň 14 505 Kč, v případě bezdětného poplatníka. Při variantě s jedním dítětem činí čistá mzda 59 798 Kč, daňové zatížení **16,43 %** a záloha na daň je již poměrně vysoká a to 13 538 Kč. Při variantě se dvěma dětmi na zálohách poplatník odvede 12 571 Kč, čistou mzdu bude mít ve výši 60 765 Kč a jeho daňové zatížení bude **15,26 %**. Jednotlivé varianty klesají o 1,17%. Oproti předchozímu období, tedy roku 2008, se daňové zatížení této příjmové skupiny prakticky nemění.

Progresivita zdanění dopadající na poplatníky s různými příjmy je opět způsobena konstrukcí výpočtu zálohy na daň, konkrétně aplikací pojistného. Rozdíly v daňové zátěži mezi variantami dle počtu dětí opět způsobují slevy na dani.

4.6 Zdanění mezd 2011-2012

I přes různé návrhy a větší počet zákonů dotýkajících se daní z příjmů, nedošlo ve výsledku ve výpočtu daně z mezd a platů k podstatnějším změnám oproti roku 2010. Sazba daně zůstala zachována ve výši 15 %, slevy na dani a daňové zvýhodnění na děti zůstávají také zachovány, až na nejfrekventovanější slevu – základní na poplatníka. V § 35ba odst. 1 ZDP se z důvodu snížení fiskálního napětí v souvislosti s opakujícími se povodňovými škodami novelou snížila, pouze pro zdaňovací období roku 2011, výše základní slevy na dani na poplatníka o 1 200 Kč za rok (tj. o 100 Kč měsíčně). Tzn. z částky 24 840 Kč ročně na částku 23 640 Kč, a u zaměstnance s podepsaným prohlášením k dani z částky 2 070 Kč měsíčně na částku 1 970 Kč. Od roku 2012 se tato základní sleva vrátila na úroveň roku 2010, tedy na částku 24 840 Kč. I nadále je základem daně superhrubá mzda.

V roce 2012 bylo v návaznosti na zvýšení DPH v rámci zákona č. 370/2001 Sb., navýšeno daňové zvýhodnění na dítě o 1 800 Kč ročně, tj. o 150 Kč měsíčně na dítě, a to z částky 967 Kč na 1 117 Kč.

Vzhledem k tomu, že v tomto období 2011 – 2012 se nezměnil samotný výpočet a došlo pouze k drobným změnám, bude proveden výpočet jen na jedné měsíční mzdě tohoto dvouletého období a to na mzdě za měsíc září 2012. Opět se v dalších výpočtech navýší mzda, stejně jako se navýšila průměrná mzda, v tomto případě mezi roky 2010 a 2012, o přibližně 5 %.

4.6.1 Domácnost A

Tabulka 31: Výpočet mzdy domácnosti A – období 2011 - 2012

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	14 700	14 700	14 700
2	pojistné hrazené zaměstnavatelem 34 % z ř.1	4 998	4 998	4 998
3	superhrubá mzda (ř.1+2)	19 698	19 698	19 698
4	zaokrouhlení (ř.3)	19 700	19 700	19 700
5	záloha na daň 15% z ř.4	2 955	2 955	2 955
6	sleva na dani na poplatníka	2 070	2 070	2 070
7	záloha na daň po slevě	885	885	885
8	daňové zvýhodnění	0	1 117	2 234
9	záloha na daň po uplatnění zvýhodnění na dítě	885	0	0
10	daňový bonus		232	1 349
11	pojistné 11 %	1 617	1 617	1 617
12	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus	12 198	13 315	14 432
13	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	6,02%	0,00%	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

V případě poplatníka A a jeho hrubé mzdy 14 700 Kč činí daňové zatížení při uplatnění slev na dani bez uplatnění vyživovaného dítěte **6,02 %**, čistá mzda 12 198 Kč a záloha na daň 885 Kč. Daňové zvýhodnění na jedno vyživované dítě posune poplatníka do daňového zatížení **0 %** a opět jako v předchozích letech mu vzniká nárok na daňový bonus. Čistá mzda při této variantě je 13 315 Kč a záloha na daň je 0 Kč. Poplatník má nárok na vyplacení daňového bonusu ve výši 232 Kč. Pokud má poplatník uplatněny dvě vyživované děti, taktéž je daňové zatížení **0%**, na záloze neodvede nic a dostane vyplacen daňový bonus ve výši 1 349 Kč. Čistá mzda činí 14 432 Kč. Oproti předchozím létům daňové zatížení této příjmové skupiny mírně stoupá.

4.6.2 Domácnost B

Tabulka 32: Výpočet mzdy domácnosti B – období 2011 - 2012

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	25 100	25 100	25 100
2	pojistné hrazené zaměstnavatelem 34 % z ř.1	8 534	8 534	8 534
3	superhrubá mzda (ř.1+2)	33 634	33 634	33 634
4	zaokrouhlení (ř.3)	33 700	33 700	33 700
5	záloha na daň 15% z ř.4	5 055	5 055	5 055
6	sleva na dani na poplatníka	2 070	2 070	2 070
7	záloha na daň po slevě	2 985	2 985	2 985
8	daňové zvýhodnění	0	1 117	2 234
9	záloha na daň po uplatnění zvýhodnění na dítě	2 985	1 868	751
10	daňový bonus	0	0	0
11	pojistné 11 %	2 761	2 761	2 761
12	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus	19 354	20 471	21 588
13	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	11,89%	7,44%	2,99%

Zdroj: Vlastní zpracování

Hrubá mzda poplatníka B činí 25 100 Kč, čistá pak 19 354 Kč v případě, že si neuplatňuje žádné vyživované dítě. Zálohu na daň odvede ve výši 2 985 Kč a jeho daňové zatížení je **11,89 %**. Čistou mzdu v částce 20 471 Kč bude mít poplatník s uplatněním jednoho vyživovaného dítěte. Jeho daňové zatížení se oproti minulému období nezměnilo a je **7,44 %**. Na záloze na daň odvede poplatník v tomto případě 1 868 Kč. U varianty se dvěma dětmi odvede poplatník na záloze na daň 751 Kč, čistá mzda bude činit 21 588 Kč a daňové zatížení bude **2,99 %**. Napříč variantami opět klesá daňové zatížení o stejné procento a to o 4,45 %.

4.6.3 Domácnost C

Tabulka 33: Výpočet mzdy domácnosti C – období 2011 - 2012

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	39 600	39 600	39 600
2	pojistné hrazené zaměstnavatelem 34 % z ř.1	13 464	13 464	13 464
3	superhrubá mzda (ř.1+2)	53 064	53 064	53 064
4	zaokrouhlení (ř.3)	53 100	53 100	53 100
5	záloha na daň 15% z ř.4	7 965	7 965	7 965
6	sleva na dani na poplatníka	2 070	2 070	2 070
7	záloha na daň po slevě	5 895	5 895	5 895
8	daňové zvýhodnění	0	1 117	2 234
9	záloha na daň po uplatnění zvýhodnění na dítě	5 895	4 778	3 661
10	daňový bonus	0	0	0
11	pojistné 11 %	4 356	4 356	4 356
12	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus	29 349	30 466	31 583
13	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	14,89%	12,07%	9,24%

Zdroj: Vlastní zpracování

Daňové zatížení poplatníka C se stejně jako u poplatníka B oproti minulému výpočtu prakticky nezměnilo. U tohoto poplatníka uvažujeme hrubou mzdu ve výši 39 600 Kč. Čistá mzda u bezdětného poplatníka vychází 29 349 Kč a daňové zatížení **14,89%**. Na záloze odvede 5 895 Kč. Poplatník, který má čistou mzdu ve výši 30 466 Kč, má daňové zatížení **12,07 %**. Jedná se o variantu jednoho uplatňovaného dítěte a na záloze odvede částku 4 778 Kč. Pokud se jedná o variantu se dvěma dětmi, odvede poplatník na záloze na daň částku 3 661 Kč, čistou mzdu bude mít 31 583 Kč a jeho daňové zatížení bude **9,24 %**. Oproti předchozím letům, bráno od roku 2008, se daňové zatížení poplatníka s těmito středními příjmy prakticky nezměnilo. Rozdíl mezi jednotlivými variantami dle počtu dětí je 2,82 %

4.6.4 Domácnost D

Tabulka 34: Výpočet mzdy domácnosti D – období 2011 - 2012

Postup výpočtu:

ř.	název	měsíční	měsíční	měsíční
		(v Kč)	(v Kč)	(v Kč)
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1	hrubá mzda	86 600	86 600	86 600
2	pojistné hrazené zaměstnavatelem 34 % z ř.1	29 444	29 444	29 444
3	superhrubá mzda (ř.1+2)	116 044	116 044	116 044
4	zaokrouhlení (ř.3)	116 100	116 100	116 100
5	záloha na daň 15% z ř.4	17 415	17 415	17 415
6	sleva na dani na poplatníka	2 070	2 070	2 070
7	záloha na daň po slevě	15 345	15 345	15 345
8	daňové zvýhodnění	0	1 117	2 234
9	záloha na daň po uplatnění zvýhodnění na dítě	15 345	14 228	13 111
10	daňový bonus	0	0	0
11	pojistné 11 %	9 526	9 526	9 526
12	čistá mzda=hrubá mzda-pojistné- záloha na daň po uplatnění slevy+daňový bonus	61 729	62 846	63 963
13	daňové zatížení = procentní podíl zálohy na daň na hrubé mzdě	17,72%	16,43%	15,14%

Zdroj: Vlastní zpracování

Stejně jako v předchozích případech se i u čtvrté domácnosti daňové zatížení proti předchozím obdobím výrazně nezměnilo a činí u varianty s jedním dítětem stejně, tedy 16,43 %. U varianty bez dětí se o pár desetin procenta zatížení zvyšuje (od roku 2008, kdy bylo 17,59 %, se zvýšilo o 0,13 %) a naopak u varianty se dvěma dětmi o pár desetin procenta snižuje (od roku 2008, kdy činilo 15,30 %, se snižuje o 0,16%). Poplatník bez dětí obdrží čistou mzdu ve výši 61 726 Kč, na zálohách na daň odvede 15 345 Kč, tedy již poměrně vysokou částku a jeho daňové zatížení činí **17,72 %**. Poplatník, který si uplatňuje jedno vyživované dítě, na záloze na daň po provedeném výpočtu odvede 14 228 Kč a čistou mzdu obdrží ve výši 62 846 Kč. Jak je uvedeno výše, jeho daňové zatížení je **16,43 %** a odvede státu na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti přibližně šestinu svého hrubého výdělku. Poplatník s uplatněním daňového zvýhodnění na dvě vyživované děti dostane čistou mzdu v částce 63 963 Kč, jeho daňové zatížení je **15,14 %** a na zálohách na daň odvede 13 111 Kč.

Obdobně jako v předchozích letech zdanění příjmů dopadá na fyzické osoby progresivně, což je i v tomto roce způsobeno metodikou výpočtu zálohy daně z příjmů. Konkrétně v tomto smyslu působí pojistné a slevy na dani z příjmů.

4.7 Zhodnocení daňového zatížení jednotlivých domácností

4.7.1 Zhodnocení domácnosti A

Tabulka 35: Daňové zatížení domácnosti A v průběhu let 2003 - 2012

Domácnost A roky	Daňové zatížení		
	bez dětí	1 dítě	2 děti
2003-2004	8,53%	5,44%	2,21%
2005	8,69%	4,02%	0,00%
2006-2007	5,55%	1,85%	0,00%
2008	4,66%	0,00%	0,00%
2009-2010	5,36%	0,00%	0,00%
2011-2012	6,02%	0,00%	0,00%
průměr	6,47%	1,89%	0,37%

Zdroj: Vlastní zpracování

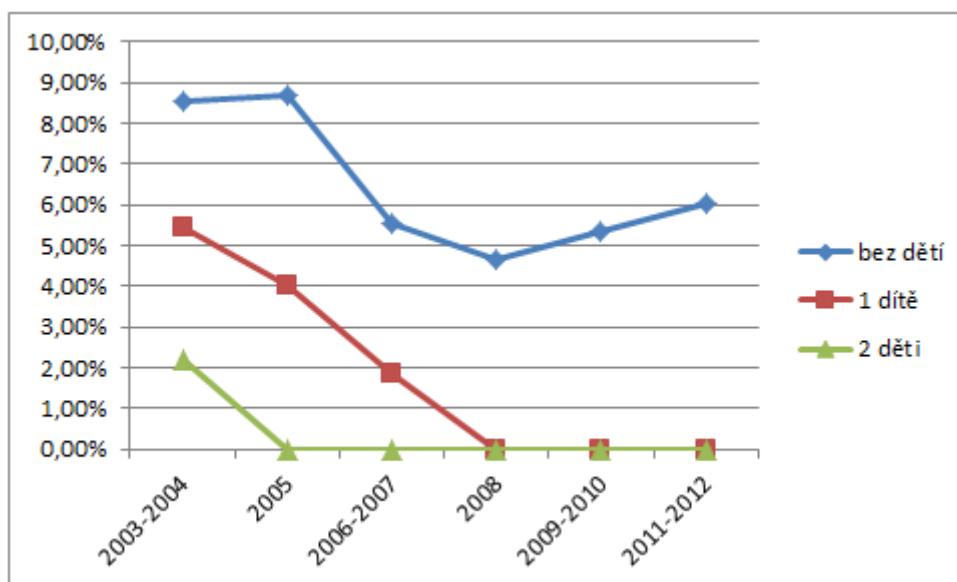
Domácnost A je na tom finančně nejhůře. Má nízký příjem, hluboko pod průměrnou mzdou v České republice ve všech sledovaných obdobích. Pokud budeme hodnotit daňové zatížení poplatníka A, nejvyšší je v případě, že si neuplatňuje daňové zvýhodnění na vyživované děti. Zvýhodnění na dítě/děti snižuje zatížení o přibližně 3,2 %. Pokud si poplatník uplatňuje dvě děti, je zatížení prakticky nulové. Vývoj daňového zatížení u varianty bez dětí v průběhu let má tendenci nejprve klesat a od roku 2008 mírně stoupá, jak je vidět z následujícího grafického vyjádření. V roce 2013 se výpočet mzdy nemění, proto bude daňové zatížení podobné roku 2012 u všech třech uvedených variant.

Nejvyšší zatížení poplatníka A u varianty bez dětí bylo v roce 2005 (z důvodu progresivní sazby daně, zavedení daňového zvýhodnění), nejnižší

v roce 2008 (zavedení superhrubé mzdy a rovné sazby daně). U variant s jedním a dvěma dětmi bylo nejvyšší shodně v letech 2003-2004. V současnosti je u této příjmové skupiny, pokud si uplatňuje vyživované děti, daňové zatížení, tedy podíl zálohy na daň na hrubé mzdě, nulové (důvodem je aplikace daňových bonusů).

Tato příjmová skupina je politicky a společensky nejsledovanější skupinou poplatníků a její daňové zatížení se v průběhu let změnilo velmi výrazně.

Graf 2: Daňové zatížení domácnosti A v průběhu let 2003 - 2012

Zdroj: Vlastní zpracování

4.7.2 Zhodnocení domácnosti B

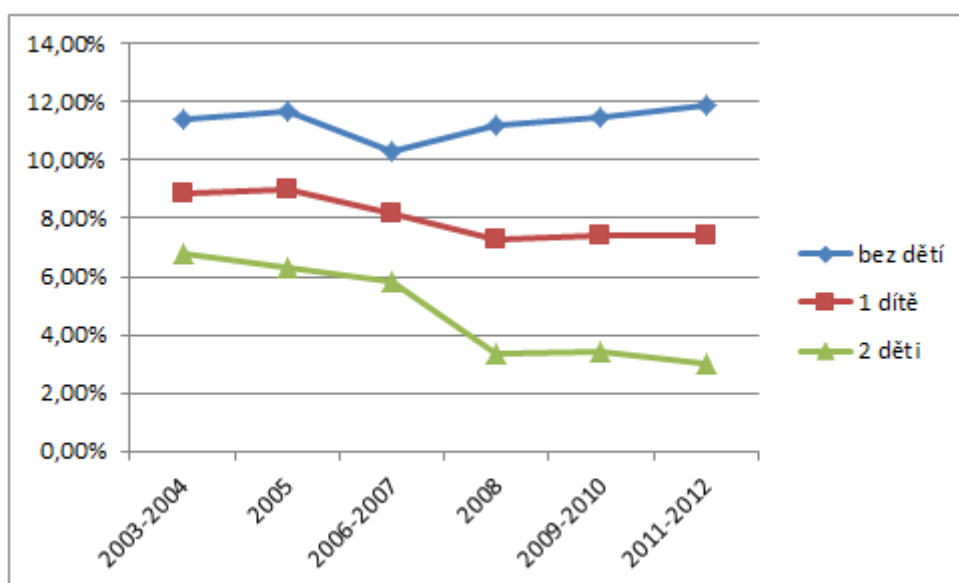
Tabulka 36: Daňové zatížení domácnosti B v průběhu let 2003 - 2012

Domácnost B	Daňové zatížení		
	bez dětí	1 dítě	2 děti
roky			
2003-2004	11,39%	8,89%	6,82%
2005	11,70%	9,00%	6,30%
2006-2007	10,32%	8,18%	5,81%
2008	11,18%	7,28%	3,38%
2009-2010	11,49%	7,44%	3,39%
2011-2012	11,89%	7,44%	2,99%
průměr	11,33%	8,04%	4,78%

Zdroj: Vlastní zpracování

U poplatníka B, který pobírá hrubou mzdu podobnou průměrné měsíční mzdě v České republice, a varianty bez dětí je průměrné daňové zatížení v průběhu posledních deseti let 11,33 %. Nejnižší hodnoty byly v roce 2006-2007, nejvyšší zdanění je v současné době. U varianty s jedním dítětem je daňové zatížení v průměru o 3,3 % nižší než u předchozí varianty a trend v tomto případě je postupné snižování daňového zatížení. Stejně tak u varianty se dvěma dětmi se daňové zatížení neustále snižuje. V současnosti jsou to necelé 3%. Průměr posledních let je 4,78%. Vývoj daňového zatížení je patrný z následujícího grafického znázornění.

Graf 3: Daňové zatížení domácnosti B v průběhu let 2003 - 2012

Zdroj: Vlastní zpracování

4.7.3 Zhodnocení domácnosti C

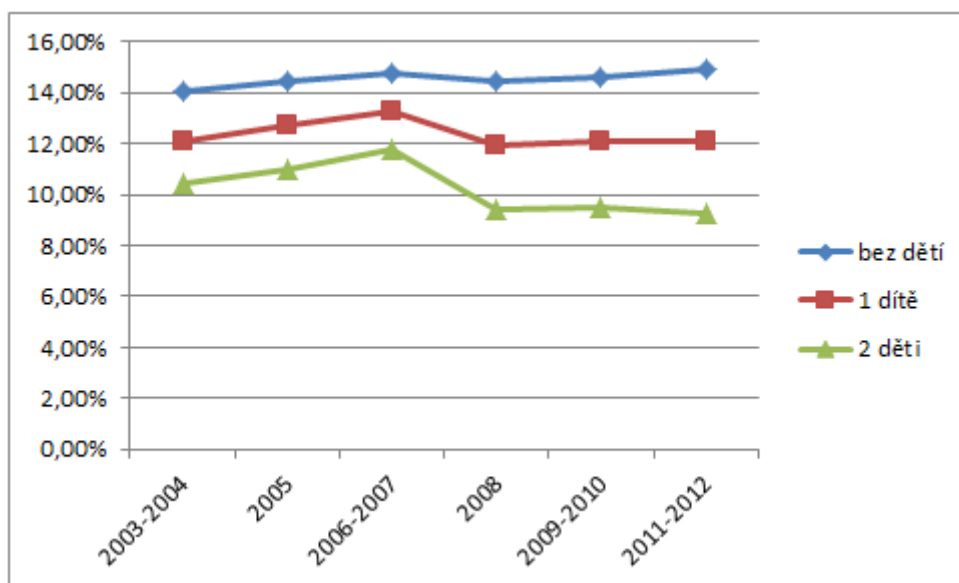
Tabulka 37: Daňové zatížení domácnosti C v průběhu let 2003 - 2012

Domácnost C	Daňové zatížení		
	bez dětí	1 dítě	2 děti
roky			
2003-2004	14,09%	12,08%	10,46%
2005	14,44%	12,71%	10,97%
2006-2007	14,80%	13,27%	11,75%
2008	14,45%	11,94%	9,44%
2009-2010	14,64%	12,08%	9,51%
2011-2012	14,89%	12,07%	9,24%
průměr	14,55%	12,36%	10,23%

Zdroj: Vlastní zpracování

Daňové zatížení poplatníka C, který má nadprůměrnou mzdu, u varianty bez dětí má tendenci růst od počátku sledovaného období do současnosti, kdy je zatím nejvyšší. Varianta s jedním dítětem má tendenci pohybovat se okolo průměrné hodnoty, která činí 12,36%. Poplatník se dvěma dětmi byl nejvíce daňově zatížen v roce 2005, směrem k současnosti má daňově zatížení tendenci klesat. V průměru se daňové zatížení podle počtu dětí snižuje o 2,1 %. Vše je patrné z následujícího grafu.

Graf 4: Daňové zatížení domácnosti C v průběhu let 2003 - 2012

Zdroj: Vlastní zpracování

4.7.4 Zhodnocení domácnosti D

Tabulka 38: Daňové zatížení domácnosti D v průběhu let 2003 - 2012

roky	Daňové zatížení		
	bez dětí	1 dítě	2 děti
2003-2004	20,85%	19,68%	18,56%
2005	21,18%	20,39%	19,59%
2006-2007	22,02%	21,32%	20,62%
2008	17,59%	16,44%	15,30%
2009-2010	17,60%	16,43%	15,26%
2011-2012	17,72%	16,43%	15,14%
průměr	19,49%	18,45%	17,41%

Zdroj: Vlastní zpracování

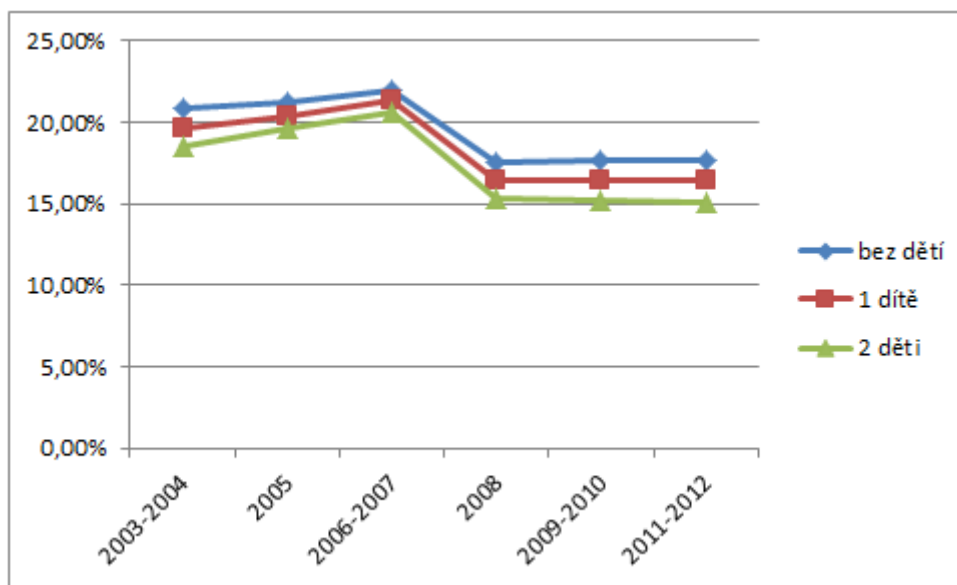
Finančně nejlépe je na tom poplatník D, který má mzdu vysoce nadprůměrnou. Má ovšem také nejvyšší daňové zatížení ve všech třech variantách počtu dětí. Pokud budeme hodnotit variantu bez dětí, nejvyšší daňové zatížení bylo u tohoto poplatníka v období 2003-2007, kdy mělo tendenci stoupat a v roce 2007 dosáhlo maxima 22,02 %. V roce 2008 se však radikálně změnil výpočet a sazba daně a jeho daňové zatížení pokleslo

z 22,02 % na 17,59 %. Tedy přibližně o 4,5 %. Od roku 2008 se daňové zatížení u této varianty jen velice nepatrně zvyšuje.

Varianta s jedním dítětem je z hlediska času podobná té přechodí, daňové zatížení také dosáhlo maxima v roce 2007 a od roku 2008 se prakticky nemění. U varianty se dvěma dětmi je to stejné, ale od roku 2008 se daňové zatížení jen velice mírně snižuje, jak je vidět z výše uvedené tabulky a níže uvedeného grafu.

Všechny tři varianty počtu dětí se postupem času pohybují poměrně stejně, nedochází k takovým změnám a výkyvům v daňovém zatížení jako v předchozích domácnostech. Každé další vyživované dítě snižuje daňové zatížení poplatníka v průměru o 1%.

Graf 5: Daňové zatížení domácnosti D v průběhu let 2003 - 2012

Zdroj: Vlastní zpracování

4.8 Porovnání jednotlivých domácností podle počtu dětí

4.8.1 Domácnost bez dětí

Tabulka 39: Porovnání daňového zatížení všech domácností v průběhu let 2003 – 2012, varianta bez dětí

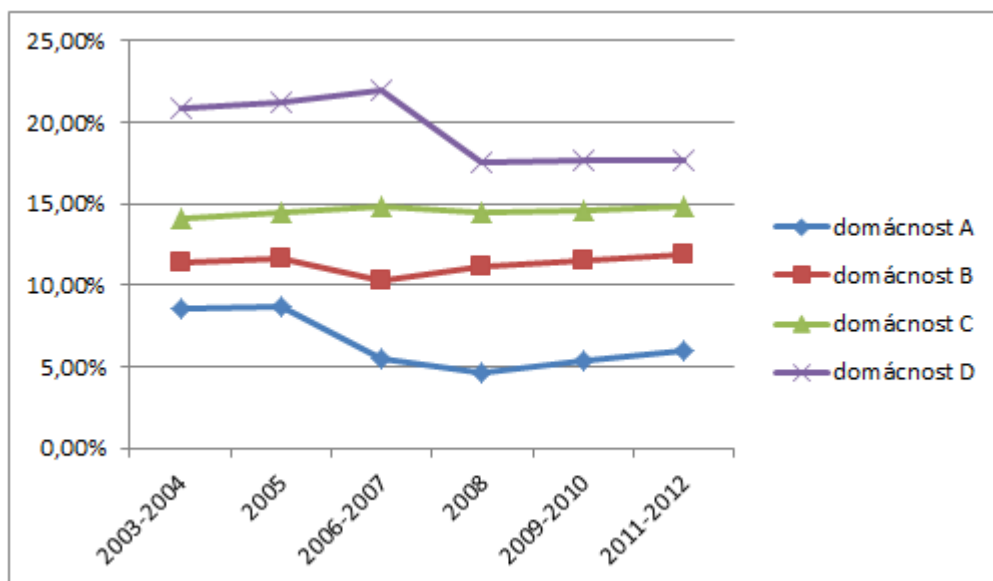
roky	Daňové zatížení - domácnost bez dětí			
	domácnost A	domácnost B	domácnost C	domácnost D
2003-2004	8,53%	11,39%	14,09%	20,85%
2005	8,69%	11,70%	14,44%	21,18%
2006-2007	5,55%	10,32%	14,80%	22,02%
2008	4,66%	11,18%	14,45%	17,59%
2009-2010	5,36%	11,49%	14,64%	17,60%
2011-2012	6,02%	11,89%	14,89%	17,72%
průměr	6,47%	11,33%	14,55%	19,49%

Zdroj: Vlastní zpracování

Předchozí tabulka ukazuje, že poplatníci bez dětí mají ve všech sledovaných obdobích daňové zatížení s rostoucím příjmem vyšší, jak ukazuje také následující graf. Nejstabilnější a nejméně se měnící daňové zatížení má domácnost C, která vykazuje nadprůměrný příjem. Tam se daňové zatížení pohybuje okolo 14,5 %. U domácnosti A má daňové zatížení tendenci nejprve klesat a od zdaňovacího období 2008 mírně stoupá, v průměru se pohybuje kolem 6,5 %. Domácnost B má příjem podobný průměrné hrubé mzdě v ČR a její daňové zatížení je přibližně o 5 % vyšší než u domácnosti A. Poplatník C má daňové zatížení o 3 % vyšší než předchozí a poplatník D, který má vysoce nadprůměrný příjem na dani odvádí oproti C o 5 % více. Rozdíl daňového zatížení mezi nejnižším a nejvyšším platem je 13 %. Poplatník D tedy odvede na dani nejvíce, v průměru přibližně pětinu svého hrubého platu.

Přestože je od roku 2008 sazba daně jednotná pro všechny příjmové skupiny, lze tvrdit, že dopad daně z příjmů fyzických osob má progresivní charakter, jak lze vyzorovat i z následujícího grafického znázornění.

Graf 6: Porovnání daňového zatížení všech domácností v průběhu let 2003 – 2012, varianta bez dětí

Zdroj: Vlastní zpracování

4.8.2 Domácnost s jedním dítětem

Tabulka 40: Porovnání daňového zatížení všech domácností v průběhu let 2003 – 2012, varianta jedno dítě

roky	Daňové zatížení - domácnost s jedním dítětem			
	domácnost A	domácnost B	domácnost C	domácnost D
2003-2004	5,44%	8,89%	12,08%	19,68%
2005	4,02%	9,00%	12,71%	20,39%
2006-2007	1,85%	8,18%	13,27%	21,32%
2008	0,00%	7,28%	11,94%	16,44%
2009-2010	0,00%	7,44%	12,08%	16,43%
2011-2012	0,00%	7,44%	12,07%	16,43%
průměr	1,89%	8,04%	12,36%	18,45%

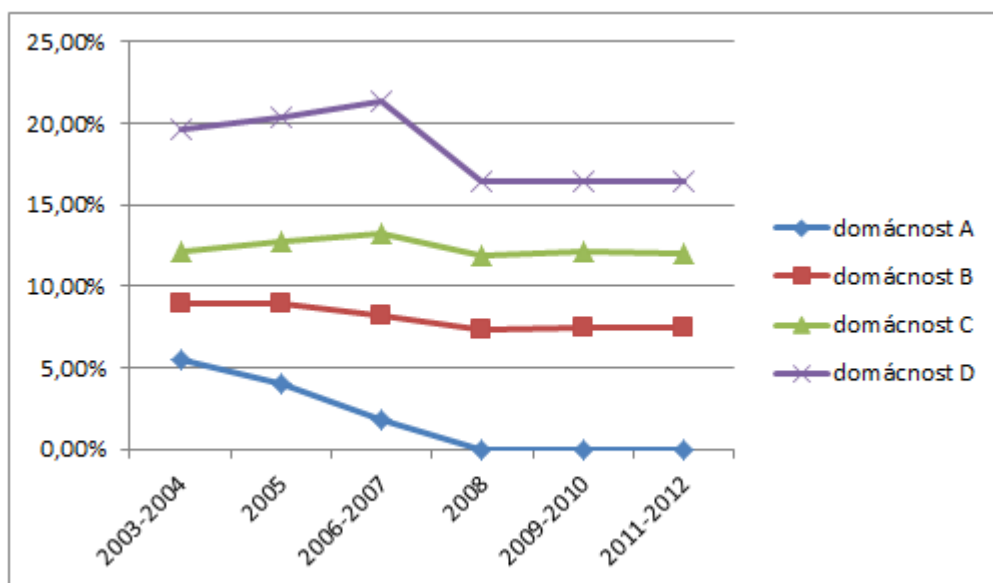
Zdroj: Vlastní zpracování

U domácností s jedním dítětem je průměrné daňové zatížení v rozmezí od 1,89 do 18,45 % dle výše příjmů a rozdíl mezi průměry jednotlivých domácností je vyšší než u domácností bez dětí. Daňové zatížení rodin s jedním dítětem má tendenci od počátku sledovaného období do současnosti mírně klesat, jak je vidět z následujícího grafu, výjimkou je pouze rodina D s nejvyšší mzdou. U poplatníka s jedním dítětem a velmi nízkým platem, tedy případ A,

daňové zatížení od roku 2003 klesá, v současnosti a posledních pěti letech je nulové. Také u poplatníka B zatížení postupem času klesá a v současnosti je nejnižší. Rodina s vyšším než průměrným platem platí na daních přibližně stejnou po celou dobu sledování. Největší kolísání je vidět u poplatníka D, který má vysoce nadprůměrný příjem. Z počátku období se jeho daňové zatížení zvyšovalo až na hranici 21,32 %. V roce 2008 pak následoval skok na 16,44 %, což bylo způsobeno přechodem na jednotnou daňovou sazbu 15 %. Od tohoto zdaňovacího období se daňové zatížení této domácnosti prakticky nemění a je na stejné úrovni.

Rozdíl v daňovém zatížení mezi jednotlivými domácnostmi podle výše příjmů je přibližně 4,5 %. Jen mezi první a druhou domácností je to přes 7%. Je to způsobeno velmi nízkým zdanitelným příjmem. Poplatník s minimálním platem na dani prakticky nic neodvádí.

Graf 7: Porovnání daňového zatížení všech domácností v průběhu let 2003 – 2012, varianta jedno dítě

Zdroj: Vlastní zpracování

4.8.3 Domácnost se dvěma dětmi

Tabulka 41: Porovnání daňového zatížení všech domácností v průběhu let 2003 – 2012, varianta dvě děti

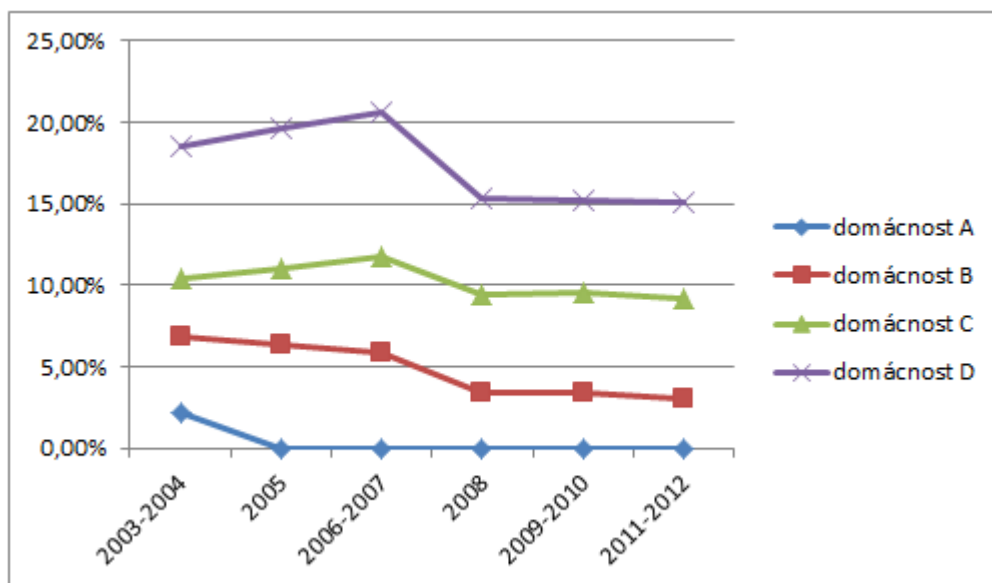
roky	Daňové zatížení - domácnost s dvěma dětmi			
	domácnost A	domácnost B	domácnost C	domácnost D
2003-2004	2,21%	6,82%	10,46%	18,56%
2005	0,00%	6,30%	10,97%	19,59%
2006-2007	0,00%	5,81%	11,75%	20,62%
2008	0,00%	3,38%	9,44%	15,30%
2009-2010	0,00%	3,39%	9,51%	15,26%
2011-2012	0,00%	2,99%	9,24%	15,14%
průměr	0,37%	4,78%	10,23%	17,41%

Zdroj: Vlastní zpracování

Rodina se dvěma dětmi má ze sledovaných domácností daňové zatížení nejnižší ve všech příjmových skupinách. Což je dáno tím, že si může snížit základ daně nebo daň (podle jednotlivých zdaňovacích období) o zvýhodnění na vyživované děti. Pokud má rodina velmi nízký příjem a dvě děti, pak je její daňové zatížení prakticky nulové. Na dani neodvede nic. Výše daňového bonusu se v hodnocení nezohledňuje, neboť se bere v úvahu odvod zálohy na daň v poměru k hrubé mzdě. Bonus, který případně poplatníkovi vznikne, se přičítá ke mzdě čisté a na daňové zatížení nemá vliv. Pokud má poplatník příjem přibližně stejný jako je průměrná mzda v České republice a dvě děti, jeho daňové zatížení v průběhu let klesá a v současnosti je nejnižší tedy 2,99 %. Od počátku sledovaného období kleslo zatížení o skoro 4 procenta, kdežto u domácnosti C, která má vyšší příjem se snížilo přibližně o 1,2%. Průměrné daňové zatížení rodiny se dvěma dětmi a vyšším příjmem je 10,23 %.

Nejvyšší zatížení má opět rodina D s velmi vysokým příjmem. Tam má daňové zatížení tendenci stoupat až do roku 2007, kdy je nejvyšší a od roku 2008 je přibližně na stejné úrovni. Skok opět nastal v roce 2008, kdy došlo k zásadní změně ve výpočtu daně. Byla zrušena daňová pásma, která nahradila rovná daň ve výši 15 %, jak již bylo psáno výše. Rodina D si tedy ve všech sledovaných obdobích při přechodu na rovnou daň polepšila. Ať už u varianty bez dětí, s jedním nebo dvěma dětmi.

Graf 8: Porovnání daňového zatížení všech domácností v průběhu let 2003 – 2012, varianta dvě děti

Zdroj: Vlastní zpracování

5 Závěr

Od ledna 2013 nabylo účinnosti hned několik novel. Novinky se týkají jak daní přímých tak nepřímých a přinesly s sebou nové povinnosti. Základní parametry zdanění příjmů zaměstnanců se pro toto zdaňovací období zásadním způsobem nezměnily. Jednou ze změn, která přichází v tomto roce je vyloučení slevy na poplatníka – základní v roční výši 24 840 Kč – u příjemců starobního důchodu k počátku roku 2013. Další změnou je zavedení daňové přírážky k vysokým příjmům z výdělečné činnosti a to jak ze zaměstnání, tak i z podnikání a podobných činností. Vypočtená záloha na daň již za leden 2013 vzrostla o **solidární zvýšení daně** u zálohy dle nového ustanovení § 16a zákona o daních z příjmů. U zaměstnanců, u nichž zúčtovaný měsíční zdanitelný příjem přesáhne 4násobek průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení, bude zvýšení činit 7 % z rozdílu mezi vyššími příjmy zahrnovanými do základu pro výpočet zálohy a zmíněným 4násobkem průměrné mzdy, který bude pro rok 2013 činit 103 536 Kč (4 x 25 884 Kč).

Jedná se o dočasné opatření, které je zavedeno pro roky 2013 – 2015 a které má dopad na příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků (§ 6 zákona o daních z příjmů) a příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7 zákona o daních z příjmů). Obecná sazba daně zůstává nadále stejná, tj. 15%. Solidární zvýšení daně se týká vysokopříjmových poplatníků, u nichž součet příjmů dle § 6 a § 7 zákona o daních z příjmů přesáhl v příslušném zdaňovacím období 48násobek průměrné mzdy podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení, tj. 1 242 432 Kč pro rok 2013. Může se stát, že příjem poplatníka v některém měsíci přesáhne 4násobek průměrné mzdy a zaměstnavatel srazí zálohu na daň zvýšenou o solidární zvýšení daně. V konečném ročním zúčtování však poplatník nepřesáhne stanovenou hranici 48násobku průměrné mzdy a nemusí tudíž odvést státu solidární zvýšení daně. V podaném daňovém přiznání, které má ze zákona povinnost podat, pokud má solidární zvýšení daně, byť v jednom měsíci, vykáže vratitelný přeplatek.

V roce 2014 měl doznat výpočet mzdy na základě vládní dohody několika výrazných změn. Měla být například zvýšena sazba daně z příjmu

fyzických osob ze současných 15 % na 20 %. Toto opatření by se však zaměstnanců negativně nedotklo. Již nyní je totiž skutečná sazba daně z příjmu fyzických osob 20,1 % ($1,34 \times 15 \%$). Daň z příjmu se totiž odvádí ze superhrubé mzdy, tj. hrubé mzdy zvýšené o sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem. Pojistné placené zaměstnavatelem činí v souhrnu 34 %. Protože se měla v roce 2014 daň z příjmu počítat již **jen z hrubé mzdy**, ve skutečnosti by se odvody na dani z příjmu příliš nezměnily. Účinnost této změny ale nastane pravděpodobně později, neboť vláda odložila reformu až na povolební rok 2015

Z daňové reformy připravené předchozím ministrem financí Miroslavem Kalouskem zůstalo jen torzo, neboť ministerstvo v roce 2013 vzdalo snahu spustit výraznější změny už od původně plánovaného roku 2014. Pro rok 2014 tedy nedošlo k zásadním změnám, daň se počítá i nadále ze superhrubé mzdy a beze změn zůstala i možnost odečíst si z daňového základu úroky z hypoték či úvěrů ze stavebního spoření. Část původně plánovaných změn však od roku 2014 v platnost vstoupila. K těm příjemnějším patří, z pohledu fyzických osob, zvýšení hranice osvobození u příjmů z příležitostných činností z 20 tis. na 30 tis. Kč nebo zvýšení maximálního limitu pro odpočet u darů (na 15 %).

Hlavní změnou je však zvýšení sazby zdravotního pojištění ze 4,5 % na 6,5 %. U zdravotního pojištění se neuplatňují žádné slevy ani výjimky. Zdanění se tak zvýší všem zaměstnancům.

S účinností od 1/1/2015 má nabýt platnosti zákon č. 485/2001 Sb., o změně zákonů souvisejících se zřízením jednotného inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů. Vláda plánuje u fyzických osob razantní snížení částky odepisovaných úroků z úvěrů na bydlení z částky 300 tis. ročně na 80 tis. ročně a dojde s největší pravděpodobností i ke změně ve výpočtu mzdy, kdy přestane platit superhrubá mzda a výpočet daně se bude provádět pouze z hrubé mzdy, jak je uvedeno výše.

Zdá se, že vláda v současnosti přestává zvyšovat daně a přináší veskrze rozumná opatření. Navrhuje zdanění cenných papírů, daňově trestat spekulaci a spíše podporuje dlouhodobé investování. U podnikatelů dojde k řadě

drobných zjednodušení. Budoucnost ukáže, zda jednotné inkasní místo skutečně přinese podnikatelům ono slibované ušetření času.

Cílem této diplomové práce bylo porovnat daňové zatížení příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků různých příjmových skupin v České republice při různém počtu vyživovaných dětí v průběhu let 2003-2012. Aby bylo dosaženo tohoto cíle, bylo nutné se nejprve seznámit se všemi základními pojmy a s daňovou teorií, která se v průběhu let často mění. Díky názorným příkladům je možné sledovat vývoj daňového zatížení v uvedeném období a zjistit jaký je jeho trend. V závěru práce je pak uvedeno, jakým způsobem se mění daňová praxe v roce 2013 – 2014 a nastíněn možný vývoj změn v roce 2015.

Shrnutí

Tato diplomová práce se snaží zmapovat vývoj zdanění mezd v období 2003-2012 a vyhodnotit dopad daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků na poplatníky s různými úrovněmi příjmů ze zaměstnání v různých životních situacích, konkrétně při vyživování jednoho či více dětí. Cílem bylo identifikovat, jak se změny v zákoně o daních z příjmů dotkly odlišných příjmových skupin, kterou z nich ovlivnily nejvíce a jakým způsobem.

Teoretická část práce se věnuje legislativní úpravě daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků v období 2003-2012. Praktická část pak zkoumá dopady novel zákona o daních z příjmů, přijaté v jednotlivých letech sledovaného období na čistou mzdu zaměstnance. Na modelových případech různých úrovní příjmů ze zaměstnání byl ve sledovaném období aplikován výpočet daně z příjmů fyzických osob. Poplatníci jsou pro přehledné posouzení rozděleni do čtyř příjmových skupin a dále se pro větší názornost jednotlivé příjmové skupiny odlišují počtem vyživovaných dětí. Byla zjišťována výše daňového zatížení při dosažení určité úrovně příjmů ze zaměstnání a vývoj daňové zátěže ve sledovaném období.

V závěru práce je uvedeno jakým způsobem se mění daňová praxe v letech 2013-2014 a nastíněn možný vývoj v roce 2015.

Klíčová slova: daň, daň z příjmů fyzických osob, závislá činnost, daňové zatížení, sleva na dani, daňové zvýhodnění, daňový subjekt

Summary

This thesis aims to map the development of wages taxation in the period of 2003 - 2012 and to evaluate the impact of the tax on personal income from employment and function benefits to the taxpayers with different levels of income in a variety of situations, particularly in the case of maintenance of one or more children. The aim was to identify how the changes in the Law

on Income Tax had affected different income groups, which of them had been affected the most and how.

The theoretical part is devoted to the legislation on the income tax from employment and function benefits for the period of 2003-2012. The practical part examines the impacts of the amendments of the Income Tax Law adopted in the different years of the given period to the net earnings of employees. For the model cases of different levels of income from employment in the given period, the tax on personal income was calculated. The taxpayers are – by reason of transparent assessment - divided into four income groups and for a greater clarity, the different income groups differ in the number of dependent children. The tax burden at a certain level of income from employment as well as the development of the tax burden in the given period were determined. In conclusion, the change of tax practice endured from 2013-2014 is shown and a possible development in 2015 is outlined.

Keywords: tax, personal income tax, paid employment, tax burden, tax credit, tax benefit, taxpayer

Seznam použité literatury

Publikace:

Daňové zákony: Úplná znění platná v roce 2011. (2011). Bratislava: DonauMedia.

Daňové zákony: Úplná znění platná v roce 2012. (2012). Bratislava: DonauMedia.

Daňové zákony: Úplná znění platná v roce 2013. (2013). Bratislava: DonauMedia.

Dobešová, K. (2005). *Daňové tabulky a změny ve zdaňování příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků v roce 2005.* Praha: Pragoeduca.

Dobešová, K. (2002). *Zdaňování mezd a platů.* Praha: Polygon

Jaroš, T. (2011) *Zdanění příjmů v roce 2011: komplexní průvodce.* Praha: GradaPublishing.

Kolář, P. Vitek, L. & Pavel, J. (2005). *Zdanění a neutralita: komplexní průvodce.* Praha: Eurolex Bohemia.

Kubátová, K. (2006). *Daňová teorie a politika.* Praha: ASPI.

Kubátová, K. (2004). *Optimalizace daňového systému České republiky v kontextu Evropského regionu a měnícího se ekonomického, sociálního a právního prostředí.* Praha: Eurolex Bohemia.

Macháček, I. (2010). *Daň z příjmů fyzických osob 2010: praktická pomůcka k daňové optimalizaci.* Praha: C.H. Beck.

Macháček, I. (2008). *Fyzické osoby a daň z příjmů 2008.* Praha: WOLTERS KLUWER.

Macháček, I.(2012). *Fyzické osoby a daň z příjmů 2012.* 3. aktualizované vydání. Praha: WOLTERS KLUWER.

Pelech, P., & Pelc, V. (2012). *DANĚ Z PŘÍJMŮ s komentářem 2012.* Olomouc: ANAG.

Pelech, P., & Pelc, V. (2011). *DANĚ Z PŘÍJMŮ s komentářem k 1.5.2011,* Olomouc: ANAG.

- Pelech, P., & Pelc, V. (2009). *DANĚ Z PŘÍJMŮ s komentářem k 1.9.2009*. Olomouc: ANAG.
- Pelech, P., & Pelc, V. (2008). *DANĚ Z PŘÍJMŮ s komentářem k 1.7.2008*. Olomouc: ANAG.
- Pelech, P., & Pelc, V. (2006). *DANĚ Z PŘÍJMŮ s komentářem k 1.7.2006*. Olomouc: ANAG.
- Pelech, P. (2012). *Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků za rok 2012*. Olomouc: ANAG.
- Pelech, P. (2013). *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2013*. Olomouc: ANAG.
- Pelech, P. (2012). *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2012*. Olomouc: ANAG.
- Pelech, P. (2011). *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2011*. Olomouc: ANAG.
- Pelech, P. (2010). *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2010*. Olomouc: ANAG.
- Pelech, P. (2009). *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2009*. Olomouc: ANAG.
- Pelech, P. (2006). *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2006*. Olomouc: ANAG.
- Svátková, S. (1994). *Bakalářské minimum z daní: Příručky praktických podnikatelů*. Praha: Trizonia.
- Vančurová, A., Láchová, L., & Vítková, J. (2012). *Daňový systém ČR 2012: komplexní průvodce*. Praha: 1. VOX.
- Vančurová, A., & Láchová, L. (2010). *Daňový systém ČR 2010*. Praha: VOX.
- Vančurová, A., & Láchová, L. (2008). *Daňový systém ČR 2008 aneb Učebnice daňového práva: Komplexní průvodce*. Praha: Vox.
- Vančurová, A., & Láchová, L. (2006). *Daňový systém ČR 2006 aneb Učebnice daňového práva: Komplexní průvodce*. Praha: VOX.

Vybíhal, V. et al. (2011). *Mzdové účetnictví 2011, praktický průvodce*. Praha: GRADA.

Vybíhal, V. et al. (2009). *Zdaňování příjmů fyzických osob 2009, praktický průvodce*. Praha: GRADA.

Vybíhal, V. et al. (2008). *Zdaňování příjmů fyzických osob 2008, praktický průvodce*. Praha: GRADA.

Odborné zdroje:

Kubátová, K. (2003). *Osobní důchodové daně (1. část)*. ASPI.

Trezziová, D. (2005). *Pokyn č. D-285 k aplikaci § 6 ZDP a vymezení tzv. závislé činnosti*. Praha: Ministerstvo financí.

Legislativa:

Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje:

Dílčí základ DPFO podle § 6. [online]. [cit. 2014-02-14]. Dostupné z: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=74&typ=r&levelid=da_118.htm

Zdanění mzdy. [online]. 25.2.2013 [cit. 2014-02-14]. Dostupné z: <http://www.vyplata.cz/vyplatamzdy/zdaneni-mzdy-2.php>

Český statistický úřad: Veřejná databáze. [online]. 25.2.2013 [cit. 2014-02-14]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>

Český statistický úřad: Průměrná hrubá měsíční mzda. [online]. [cit. 2014-02-14]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=PRA1100CU&&kapitola_id=15

Gola, P. (2012). Zdanění mzdy letos a v roce 2014. [online]. 18.4.2012 [cit. 2014-02-14]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/349487-zdaneni-mzdy-letos-a-v-roce-2014/>

Lazarevič, A. (2013). Jaké daňové změny nás čekají v roce 2014?. [online]. 9.4.2013 [cit. 2014-02-14]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/jake-danove-zmeny-nas-cekaji-v-roce-2014/>

Kurzy.cz: Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků. [online]. [cit. 2014-02-14]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/dane-danova-priznani/dan-z-prijmu-fyzickych-osob-ze-zavisle-cinnosti.htm>

Kučera, P. (2013). Z reformy daní je torzo. Bez hypoték i superhrubé mzdy. [online]. 5.4.2013 [cit. 2014-02-14]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/finance/penize/dane/clanek.phtml?id=776062>

Seznam obrázků, tabulek, grafů

Obrázky:

Obrázek 1 - Osvobozené příjmy.....	6
Obrázek 2 – Vzor č. 21 Potvrzení o zdanitelných příjmech, platný pro rok 2013.....	25

Tabulky:

Tabulka 1 – Postup výpočtu mzdy u zaměstnance bez prohlášení – mzda do 5 tis. Kč	15
Tabulka 2 - Postup výpočtu mzdy u zaměstnance bez prohlášení – mzda nad 5 tis. Kč	16
Tabulka 3 - Zdanění příjmu poplatníka, který nepodepsal Prohlášení a neuplatňuje daňové zvýhodnění na děti.....	21
Tabulka 4 - Zdanění příjmu poplatníka, která podepsal Prohlášení a uplatňuje daňové zvýhodnění na děti	22
Tabulka 5 – Vývoj výše průměrné mzdy v ČR v letech 2002-2012	31
Tabulka 6 – Obecné rozdělení nezdánitelných částek platné v letech 2003 - 2004	32
Tabulka 7 – Výpočet zálohy na daň	33
Tabulka 8 – Výpočet mzdy domácnosti A – období 2003 - 2004	34
Tabulka 9 - Výpočet mzdy domácnosti B – období 2003 - 2004	35
Tabulka 10 - Výpočet mzdy domácnosti C – období 2003 - 2004	36
Tabulka 11 - Výpočet mzdy domácnosti D – období 2003 - 2004	37
Tabulka 12 - Výpočet mzdy domácnosti A – období 2005	39
Tabulka 13 - Výpočet mzdy domácnosti B – období 2005	40
Tabulka 14 - Výpočet mzdy domácnosti C – období 2005	41
Tabulka 15 - Výpočet mzdy domácnosti D – období 2005	42

Tabulka 16 – Přehled změn v nezdanitelných částkách v roce 2006 – transformace na slevy na dani	43
Tabulka 17 – Sazby pro výpočet zálohy na daň v období 2006 - 2007	44
Tabulka 18 - Výpočet mzdy domácnosti A – období 2006 - 2007	45
Tabulka 19 - Výpočet mzdy domácnosti B – období 2006 - 2007	46
Tabulka 20 - Výpočet mzdy domácnosti C – období 2006 - 2007	47
Tabulka 21 - Výpočet mzdy domácnosti D – období 2006 - 2007	48
Tabulka 22 – Nové slevy na dani, zavedené od roku 2008	49
Tabulka 23 - Výpočet mzdy domácnosti A – období 2008	50
Tabulka 24 - Výpočet mzdy domácnosti B – období 2008	52
Tabulka 25 - Výpočet mzdy domácnosti C – období 2008	53
Tabulka 26 - Výpočet mzdy domácnosti D – období 2008	54
Tabulka 27 - Výpočet mzdy domácnosti A – období 2009 - 2010	56
Tabulka 28 - Výpočet mzdy domácnosti B – období 2009 - 2010	57
Tabulka 29 - Výpočet mzdy domácnosti C – období 2009 - 2010	58
Tabulka 30 - Výpočet mzdy domácnosti D – období 2009 - 2010	59
Tabulka 31 - Výpočet mzdy domácnosti A – období 2011 - 2012	61
Tabulka 32 - Výpočet mzdy domácnosti B – období 2011 - 2012	62
Tabulka 33 - Výpočet mzdy domácnosti C – období 2011 - 2012	63
Tabulka 34 - Výpočet mzdy domácnosti D – období 2011 - 2012	64
Tabulka 35 – Daňové zatížení domácnosti A v průběhu let 2003 - 2012	65
Tabulka 36 - Daňové zatížení domácnosti B v průběhu let 2003 - 2012	67
Tabulka 37 - Daňové zatížení domácnosti C v průběhu let 2003 - 2012	68
Tabulka 38 - Daňové zatížení domácnosti D v průběhu let 2003 - 2012	69
Tabulka 39 – Porovnání daňového zatížení všech domácností v průběhu let 2003 – 2012, varianta bez dětí	71

Tabulka 40 - Porovnání daňového zatížení všech domácností v průběhu let 2003 – 2012, varianta jedno dítě.....72

Tabulka 41 - Porovnání daňového zatížení všech domácností v průběhu let 2003 – 2012, varianta dvě děti.....74

Grafy:

Graf 1: Vývoj výše průměrné mzdy v ČR v letech 2003 - 2012..... 31

Graf 2: Daňové zatížení domácnosti A v průběhu let 2003 - 2012..... 66

Graf 3: Daňové zatížení domácnosti B v průběhu let 2003 - 2012..... 68

Graf 4: Daňové zatížení domácnosti C v průběhu let 2003 - 2012..... 69

Graf 5: Daňové zatížení domácnosti D v průběhu let 2003 - 2012..... 70

Graf 6: Porovnání daňového zatížení všech domácností v průběhu let 2003 – 2012, varianta bez dětí..... 72

Graf 7: Porovnání daňového zatížení všech domácností v průběhu let 2003 – 2012, varianta jedno dítě..... 73

Graf 8: Porovnání daňového zatížení všech domácností v průběhu let 2003 – 2012, varianta dvě děti..... 75